

Pater, audire, et Ascende, ascende cantatam, ascensione vero facta in patibulo affixorum numero quasi ob flagitium inspicere, et quadam die a ferventioribus audire: Amice, descende, jam non terræ homo es, sed es æthereus et celestis; verius autem dicere, Dei, si vis, homo. Nihil ad te reliqui sunt, si ascensione digne visis: sed hi quidem infra, tu vero supra sortem bene habes, quia et Dei mandatis una obtemperans accedere ad Deum statuisti.

καὶ οὐράνιος, » εἰπεῖν δὲ ἀληθέστερον, « Θεοῦ, εἴπερ ἐθέλεις, ἄνθρωπος. Οὐδὲν τι πρὸς σὲ οἱ λοιποὶ ἐὰν ἀξίως πολιτεύῃ τῆς ἀναβάσεως· ἀλλ' αὐτοὶ μὲν κάτω, σὺ δὲ τῆς ἕνω μοίρας ἐπάξιος, ὅτι καὶ τοῖ, περὶ Θεῶν συναντιῶν τάγμασιν ἐγγίζεις προσθεῖς Θεῶν. »

80. Sed de his satis: quid enim opus est meditationem prolongare? Turbam dimitte in pace, antea quidem singulos domi dispersos, nec est cur non iterum turbatim concurrant ad lumen tuum, si virtutes illæ in te effulgeant. Succus enim ascetarum vita neminem avulsam volens et a seipso separatam esse, sed bonos in unum adducens et in se unitos, tanquam serum coagulatum in massam cogens, quotquot lactis more bona vita insignes sunt et munditia albedinem omni umbra puram habent; si quid vero serescens nec albisse, abire sinat quocumque natura jubet.

ἀνεπισχίαστον ἔχουσιν· εἰ τι δὲ που ὀβριώδεις καὶ μὴ τρίφιμον, ἔρβειν ἀφίεις καὶ βίειν, ὅπη πέφυκεν.

Α καὶ, ὅπως περὶ σὲ θερμότητος ἔχει, πεποιθῶς πάντως, εἰς ἀγαθὸν αὐτῷ ἐσεσθαι. Μὴ τοίνυν τὰς τοιαύτας ἐλέγξης ἐλπιδας, μηδὲ κάτω βάλῃς τὴν ἀποβλεπομένην εὐκλειαν. Μὴ θελήσῃς ἀνερχόμενος μὲν « Πάτερ, πάτερ » ἀκούειν, καὶ « Ἀνάθα, ἀνάθα » τὸ ὑμνοδομενον, ἀνελθὼν δὲ θεωρηθῆναι κατὰ τοὺς οἶον ἀνεσκολοπισμένους ὡς ἐπὶ πανουργίᾳ τινι, καὶ πού καὶ πρὸς τῶν ἐν ἡμῖν θερμότερων ἀκούειν· « Ἐταίρε, προσκατάβηθι· οὐκέτι γῆς ἄνθρωπος εἶ, αἰθέριος δὲ πάλιν ἐθέλεις, ἄνθρωπος. Οὐδὲν τι πρὸς σὲ οἱ λοιποὶ ἐὰν ἀξίως πολιτεύῃ τῆς ἀναβάσεως· ἀλλ' αὐτοὶ μὲν κάτω, σὺ δὲ τῆς ἕνω μοίρας ἐπάξιος, ὅτι καὶ τοῖ, περὶ Θεῶν συναντιῶν τάγμασιν ἐγγίζεις προσθεῖς Θεῶν. »

π'. Ἀλλὰ τούτων μὲν ἄλλος· τί γὰρ δεῖ ἐπὶ πλεόν μὴκύνειν τὴν θεωρίαν; Τὸν δὲ ἔχλον ἀπόλυσον, καὶ δὴ ἐν εἰρήνῃ. Τέως μὲν σκεδασθησομένους ἕκαστον οἰκάδε, οὐκ ἔστι δὲ ὅπως μὴ καὶ εἰσαυθίς ἀθροισθῶσιν εἰς τὸ περὶ σὲ φῶς, εἰ τὰ προτεθεωρημένα καλὰ ἐν σοὶ ἀναλαμβάνουσιν. Ὅπως γὰρ τις καὶ ὁ ἀσκητικῆς βίος, οὐδένα διεβρύηκεναι θέλων καὶ ἀποδίστασθαι αὐτοῦ, ἀλλὰ τοὺς ἀγαθοὺς ἐπισυνάγων ἐνωτικῶς, καὶ εἰς ἐαυτὸν ἐπισωρεύων, καὶ ὅρος οἶον τούτου τετυρωμένον συνιστῶν, κορυφοῦμενον ἐκ τῶν ὅσοι γέλακτος δίκην ἀγαθῶ βήμῃ ἐλλάμπονται, καὶ τὴν ἐν καθαρότητι λευκότητα εἰς τὸ πᾶν

ORATIO DE S. ALPHEO ET SOCIIS MARTYRIBUS

Ejusdem enarratio martyrii sanctorum trium victorum fratrum, Alpei, Zosimi, Alexandri, Calytenorum, sociique eorum Marci.

1. Qui iter suscipiant, ubi in via homines contempnati memoratque dignos offenderint, quorum antea aut nullam, aut imperfectam habebant notitiam, ex obviis percontari prudenter solent, num illi cum laude momorari mereantur, atque ita certiores fiunt, illosque memoriæ tabulis inscribunt; et si quando occasio sese obtulerit, eis qui illos adhuc ignorant cognoscendos proponunt. Est autem hoc animi scientiæ virtutisque studiosi indicium, siquidem hoc modo non solum admiranda indagantur, sed etiam strenua et accurata illorum expositione eis qui ad talia auscultanda propendent, communicantur.

2. Itaque et nos, vitæ emetientes viam multitudine et obliquam, in multos incidimus, qui partim digni essent admiratione partim haud digni; quare illos quidem pro viribus laudibus extulimus, hos autem silentio prætermisimus, neque tamen conviciis impetivimus (gloriamur enim in Deo neque serpentibus neque scorpionibus quoad linguam

Τοῦ αὐτοῦ λόγος ἐκθετικὸς τοῦ μαρτυρίου τῶν ἁγίων τριαθλοφόρων ἀδελφῶν, Ἀλφειοῦ, Ζωσίμου καὶ Ἀλεξάνδρου, τῶν Καλυτηῶν καὶ τοῦ συμμάρτυρος αὐτῶν Μάρκου.

α'. Ἔθος ἔλλογον τοῖς ὁδοιποροῦσι πάρακλουθεῖ, ἐπειδὴν ἐξανύοντες τὴν ὁδὸν συναντήσωσιν ἄνθρωποις ἀξίοις θέας καὶ λόγου, εὖς ἢ μηδὲως ἢ μὴ πρὸς ἀκρίβειαν οἰδασιν, ἐκπυθάνεσθαι τιμῶν, εἴ πως εὐρήσωσιν, οἱ νινὲς ποτε οἱ ἀγαθῆς ἱστορίας ἀξιοὶ ἐκεῖνοι, καὶ οὕτω μανθάνειν, καὶ ἐγγράφασθαι τοὺς τοιοῦτους δέλτω ψυχῆς μνήμονος, καὶ παρξιδόναί τοις ἀγνοοῦσιν εἰς εἰδησιν, εἴ που παραπέσει καιρός. Καὶ ἔστι καὶ τοῦτο φιλομαθοῦς ἦθος καὶ ἀγαπῶντος τὸ καλὸν, τὸ μὲν, ὅς ἀνερευνᾶται τὰ θαυμαστά, τὸ δὲ, ὅτι παραδίδεται διὰ τῶν τοιούτων σπουδαία διήγησις τοῖς προαιρουμένοις ἀκρῶσθαι.

β'. Οὐκοῦν καὶ ἡμεῖς, βίου ὁδὸν ἐξανύοντες, τὴν καὶ πολυσχιδῆ καὶ πολυέλικτον, καὶ οὐκ ὀλίγοις περιτετυχηκότες, ὧν τοὺς μὲν ἐθαυμάσαμεν, τοὺς δὲ οὐ διὰ θαύματος ἔσχομεν, καὶ ἐκείνους μὲν ἀξιώσαντες λόγου τοῦ δέοντος, ὡς ἐξισχύσαμεν, τοὺς δὲ δευτέρους ἀφέμενοι σιγᾶσθαι, οὐ μὴν καὶ κακολογῆσαντες (αὐχοῦμεν γὰρ ἐν Θεῷ, μὴ κεντρίναι

εἶναι καὶ σπορπιώδεις τὴν γλῶσσαν. ἀλλ' ὡς τὰ πολλὰ εὐλογητικοί), παρετύχομεν καὶ ἐνταῦθα, ἔκου τὸ καὶ μέγα καὶ κάλλιστον ἡμῶν κατάλυμα τῆς βωτικῆς ἰδοῦ ἀπεκληρώθη, Θεοῦ ἀνθρώποις, οἷς ἐν χρεῖ μὲν ζωτικῆς θέας καὶ τῆς ἐντεῦθεν ἐγγύτητος οὐ δέδωκεν ἡμῖν ὁ χρόνος γενέσθαι (ἀφ' ἱκανοῦ γὰρ ἦδη προχρόνιος τῷ Θεῷ παρίστανται), ἣ δὲ ἱστορία διεβίβασε μὲν εἰς ἀκοήν, πλὴν οὐκ εὐσύντακτον.

γ'. Καὶ ἐπειδὴ ἀναγκαῖον ἦν τεταγμένως ἐμαθεῖν τοὺς τοιοῦτους, ὅθεν τε γέγοναι καὶ ἐκ τίνων, καὶ ὅθεν τὸ κατ' αὐτοὺς ὑπὲρ Θεοῦ ἀγώνισμα (εἰσὶ δὲ αὐτοὶ Ἀλέξανδρος, Ἀλφειὸς καὶ Ζώσιμος ἀδελφοί, μάρτυρες, οἱ ἐπιλεγόμενοι Καλυτηνοί), ἐμαρτυρήσαμεν ἐπιγινώσκειν τὰ κατ' αὐτοὺς ἐκ τῶν περὶ αὐτοῦς, οὐκ ἀνθρώπων λέγω· πῶς γὰρ ἂν; ἐκ βιβλικῆς δὲ συγγραφῆς. Καὶ τῶς πρῶτα ζητήσας ἐγὼ, καὶ μηδέποτε μαθὼν, ὅποιον τρόπον ἄγιοι οὗτοι οὐκ Εὐρωπαϊοὶ ἐν Θεσσαλονίκῃ διὰ σπουδῆς κολλῆς ἐγένοντο (ναὸς τε γὰρ αὐτοῖς ἐγγήγερα ἀστέρας καὶ οὐκ ἀνάξιος λόγος, καὶ ὁ τῆς μητροπόλεως οἶκος αὐτῶν ἀμφέπει), ἱστοχασάμεν, μετοίκους; τινὰς ἐκ τῆς Ἀσίας, οἷς οἱ τοιοῦτοι ἄγιοι Ἐγγυροὶ ἦσαν, καταρτίσαι ποτὲ εἰς τὴν λαμπρὰν ταύτην πόλιν, καὶ ἐνδρῶσαι ταύτῃ τὸ τῶν ἀθλητῶν ἐκείνων εἰμίον ὄνομα εἰς ἐξεικόνισμα παρακλήσεως, ὡς ἂν οὕτω δοκῶν μὴ μετανάσται τῆς ἀνατολικῆς εἶναι πατρίδος καὶ ἐπιγλυφῆς, ἀλλὰ τὴν αὐτὴν καὶ πόλιν οἰκεῖν, καὶ τοὺς αὐτοὺς θεομάρτυρας ὁσπότης αὐχοῖν.

δ'. Καὶ τοῦτο μὲν οὕτως ἐκ τῶν εἰκότων κατέστησα ἐν ἐμοί, καὶ ἐμακάρισα τοὺς ἀνδρας ἐκείνους, δι' ὧν μετακομιδῆς τις καὶ αὐτῆ ἑσμενύνατο ἀγιστικῆ τῶν καθ' ἡμᾶς· εἶτα καὶ τῶν ἱερῶν πτυχιῶν γενόμενος, οἷς ἀνάγραπτα ἐντετύπεται τὰ τῶν τοῦ Θεοῦ ἁγίων τούτων καὶ ὀνόματα καὶ πολιτεύματα, καθ' ἐν μὲν αὐτῶν σκιαγραφίαν εἶδρον οὐκ εἰδιάκτωτον, ἀλλὰ ἰσχνὴν πάντῃ καὶ ἀμυδρὰν· ἐτέμην δὲ δευτέρῳ τὴν θέαν ἐπιβαλὼν ἑμαθὼν τι εὐδιακρίτωτερον. Ὡς δὲ καὶ τρίτον τι θεθεώρηκα, ἐπλατύνετό μοι: τὰ τῆς διακρίσεως, καὶ τοῦ λοιποῦ σπέρου τοῦτον πνευματικὸν ἐκείθεν ἐρανισάμενος, καὶ τὴν ψυχικὴν ἀβλακα νεώσας ὡς εἰς τρίπολον ἔρουραν, ἔρχομαι ἰδοῦ σπείρων, εὐαγγελικῶς εἰπεῖν, τοῦ σπείρειν τὴν σπέρου ἐμοῦ, ὡς ὁ ἐπουράνιος γεωργὸς εἰς τέχνην ταύτην συναβίβασε λόγους ἐνθεῖς μοι σπερματικούς.

ε'. Τοῖς εἰρημένους τρισὶ μεγαλομάρτυσι πατρὸς Κάλυτος, ἣ κατὰ ἑτέρους Καλύτη· καὶ Καλυτῶ δὲ ἄλλοι τῶν τοιαύτην καλεῖσθαι θέλουσι, κώμην εὐσαν Ἀντιοχείας, αὐτῆς δὲ οὐτε τῆς Συριακῆς, οὐδὲ μὴν ἄλλης τινός, αἱ δὲ πολλὰ κοινοῦνται τὴν τοιαύτην κλήσιν, ἀλλὰ τῆς περὶ Πισιδίαν, εἴτε μὴν Φρυγογαλατίαν. Ἔθνος δὲ οἱ Πισίδοι βάρβαρον μὲν, περιφθονοῦν δὲ, οὐδὲ λόγος καὶ Σολύμου καλεῖσθαι ποτε. Ἡ τοιαύτη Καλύτη ἀγαθοῦς τούτους κωμῆτας ἤνεγκεν, ἀστέρας; πεπολιτογραφημένους εἰς τὴν αὐτὴν μητρόπολιν. Καὶ τὸ πολιτογράφημα ἦν τοιοῦτον.

similes esse, sed fere semper benedicere). Jam vero hic, ubi magnum pulcherrimumque diversorium in hujus vitæ itinere nobis contigit, devenimus ad Dei homines, quos quidem neque vivos neque continus aspicere potuimus (Jam satis enim diu Deo adstant), historia autem, licet minus concinne, illorum memoriam ad nostra tempora conservavit.

3. Cum igitur illos accurate cognoscere opus esset, unde nimirum et a quibus prognati sint, et quale pro Deo sustinuerint certamen (sunt autem fratres Alexander, Alpheus et Zosimus, martyres cognominati Calytieni), operam dedimus ut eorum res gestas non tam ex hominibus, quam potius ex libris de illis conscriptis pernosceremus. Ante omnia autem quæsi vi, neque comperire potui, unde factum sit ut sancti, licet non Europæi, magnè colerentur honore Thessaloniciæ (templum enim egregium memoratuque dignum eis dedicatum est, atque metropoleus domus illud veneratur): conjecti igitur, viros quosdam, sanctorum illorum populares, olim ex Asia in celebrem hanc urbem transmigrasse, et venerandum istorum pugilum memora consolationis causa huc pertulisse, ut hoc modo viderentur non alieni ex orientali patria advenisse, sed hanc urbem antiquitus incolere illisque Dei martyribus tanquam dominis suis gloriari.

4. Hæc igitur hoc modo secundum verisimilitudinem apud me constitui et beatos prædicavi viros illos qui nobis hanc rem venerandam apportarunt. Ubi autem sacra evolvi volumina, quibus sanctorum et nomina et res gestæ enarrantur, in uno illorum inveni descripiunculam veram quidem, sed obscuram simul et nimis succinctam: postquam alterum inspexi, planiora et prolixiora deprehendi. Cum autem ad tertiam accessissem, omnia ad rem dignoscendam necessaria reperi. Quare nunc, semine illo spiritali illinc petito, et animæ saleis veluti ad messem triplicem præparatis, adsum, ut evangelice loquar, ad seminandam sementem meam, quemadmodum agricola cœlestis ad munus hoc subeundum doctrina ad fructus proferendos idonea me instruxit.

5. Fuit autem tribus illis martyribus præclaris patria Calytus, vel secundum alios Calyta, vel etiam Calyto (ut quidam volunt), suburbium Antiochiæ, non quidem Syriacæ aut alius urbis cujusdam, sed quidem multæ hoc insignitiæ reperiuntur nomine, sed Antiochiæ in Pisidia sive Phrygogalatiæ sitæ. Gens porro Pisidarum barbara quidem, sed præcelebris, olim Solymorum vocabulo appellata esse dicitur. Hos Calyta tulit heroes præclaros, in censum civium cœlestis metropoleos ascriptos. Et hic fuit census.

6. Vivebat in illa regione Marcus quidam, qui licet haud sacerdotaliter unctus, tamen inter laicos Deo consecratus et gratiam divinitus nactus erat apostolicam, qua permotus ab omni pravitate quæ eivem Deo perosum reddit, recedere desideravit eoque in loca contulit deserta, ubi Dei plantæ haud raro incrementa capiunt. Montibus enim gaudebat in quibus etiam greges divini nutriri haud dedignantur, siquidem in iisdem etiam Veteris Testamenti atavi, Abel, prophetæ, David, et Novi Fœderis corbes sancti eorumque socii rationabili pascendi modo doctrinam spiritualem tradiderunt atque explicuerunt, carnalibus spiritualia exponentes et præter corporis labores divinam animarum perfectionem edocentes. Sic pascebat Dei oves agnosque, cupiditates irrationabiles stolide, uti fors tulerit, circumerrantes pabulumque quærentes, saltusque delicatos persequens (neque enim qui saliunt ad bonum fluxum pertingunt), præterea homines simplices et qui per vitam Dei gratia pasci desiderant.

7. Sed hæc tropice dicta sunt et metaphorice de pastore ovium Deo charo. Marcus autem, cujus vita paucis verbis nequit describi, et ipse rationabilis pastor fuit, montium amicus et gregis sui studiosus, ita ut semetipsum penitus negligeret, munereque pastoralis haud in suum ipsius commodum fungeretur, sed omnia pro Dei fratribus faceret cosque sic Deo lucraretur. Neque igitur veste indutus erat pulchra, neque carnis voluptatem curabat, quare, capite prorsus neglecto, capillos libere crescere atque luxuriare sinchat. Ita cæsariem videres crinium subalborum ad latus usque defluentem. In tali autem capillorum densitudine haud paucas animalculas vixisse perquam verisimile est.

8. Tali igitur inter æquales insignis fuit Marcus cæsariæ, quæ non solum, dum ille viveret, admiranda erat atque spectatoribus stuporem injiciebat, sed etiam post ejus mortem evertendis destruendisque dæmonibus pollebat. Nimirum Magni jussu dissecta primitivumque instar in Veneris templum deportata, vix intus erat, cum etiam miraculum ederet. Simulacra enim quæ illic erant, quasi vita essent prædita, delapsa corruerunt, confractaque homines probos ex infima infidelitatis voragine erexerunt et ad Deum adduxerunt, quo facto diabolus mali princeps pudore suffusus, Deus autem, qui boni est principium, laudibus celebratus est.

9. Nicon enim quidam et Neon et Heliodorus, contritione pravarum imaginum istarum conspecta, intelligentes potentiam divinam esse quæ illas concussas dejectasque confregerit, dæmoni principali valedicentes defecerunt, et ad Deum accedentes sanctificati sunt, deserueruntque terram truncati capite, quod homini, cœlesti plantæ, radix est, in paraliso autem in sempiternum radices egerunt.

ζ'. Μαρκος ἦν τις ἐν τοῖς ἐκεῖ ἀνὴρ, εἰ καὶ μὴ χειρισμένος ἱερατικῶς, ἄλλως δ' οὖν ἐν λαϊκοῖς τεταλεσμένος τῷ Θεῷ, καὶ χάριν ἐξ ἐκεῖνου σχὼν ἀποστολικήν δι' ἧς ἐπιθυμήσας ἀνακεχωρηκέναι ποτὲ ἀπάσης, ἧς ἡ φαυλότης πολίτην παράγει μισούμενον Θεῷ, ἐρήμοις τόποις ἐκδέδωκεν αὐτὸν, ἐν οἷς καὶ Θεοῦ φυτὰ πολλάκις κηπεύεται. Ὅρεσι γὰρ ἔχαιρεν, οὗς καὶ θεία ἐντρέφονται ποίμνια οὐκ ἀπαξιούσιν, ἐν οἷσι καὶ οἱ τῆς πάλαι πρωτόγονοι, Ἄβελ καὶ οἱ προφῆται, Δαυὶδ καὶ οἱ τῆς Νέας ἱεροὶ σκυρίδωνες, καὶ ὅσοι κατ' αὐτούς τῆ κατ' αἰσθησιν ποιμαντικῆ τὴν κατὰ Πνεῦμα ἐνέφανον καὶ παρεδειγμάτιζον, διδασκαλικῶς αἰνιττόμενοι τοῖς κατὰ σάρκα τὰ πνευματικὰ, καὶ τῷ τοῦ ἔργου σώματι συμπαραδεικνύοντες καὶ τὴν θεῖαν ἐν ψυχῇ τελειότητα. Καὶ οὕτως ἐποιμαίνε προβάτα Θεοῦ καὶ ἄρνια, ὁρέξεις ἀλογίστους εὐθητικῶς, ὅσοι τύχοι, ρεμβομένως, ὡς βόσκεισθαι, καὶ σκιρτήματα δὲ ἀπαλὰ δώκων (οὐκ ἐν καλῷ ἀρνευτῆρες, ὡς εἰπεῖν, πολλοὶ ἀπεκθαίνουσιν), ἔτι γε μὴν καὶ ἀνθρώπους ἀπλοκούς, ὡς εἰκός, καὶ οἰούς ἐθέλειν διὰ βίου ποιμαίνεσθαι χάριν Θεοῦ.

ζ'. Ἄλλὰ ταῦτα μὲν τροπολογικῶς, ὡς ἂν τις ἀναγάγῃ θεοφιλῆ ποιμένα προβάτων. Ὁ δὲ Μαρκος, ὃν οὐκ ἔστι διὰ βραχείας ἀγαγεῖν λόγου, καὶ πρὸς αἰσθησιν καὶ αὐτὸς ποιμαίνων ἦν, καὶ οὕτω φιληθῶν ὄρεσι, καὶ θρεμμάτων τῶν αὐτοῦ μελόμενος, αὐτῷ δὲ οὐκ οὐκ ἐπιστροφῶς ἔχων, ὅτι μὴδὲ πρὸς κέρδος εἰσεῖν ἐποιμαίνε, ἀλλὰ τοῖς τοῦ Θεοῦ ἀδελφοῖς ἐπονείτο, καὶ δι' αὐτῶν ἐδάνειζε τῷ Θεῷ. Ὅτε τοίνυν εὐστολος ἦν τὴν περιβολὴν, καὶ οὐδὲ τὴν σάρκα θεραπεύειν ἤθελε τρυφερῶς· διὸ καὶ τὴν κεφαλὴν ἀφήκεν αὐτῆς εἶναι, καὶ περιουσιάζεσθαι κατὰ μύνας, ὅσα ἐθέλω αὐτῆ. Λόχη γοῦν ἐσχεδιάζετο κατ' αὐτὴν τριχῶν διαλύκων, χαλωμένη ἕως καὶ εἰς πτέρνας αὐτάς. Εἰ δὲ καὶ ζῶα συχνὰ κεφαλῆς ἡ τοιαύτη λασιδότης ἔτραφεν, οὐκ ἂν ἀπεικὸς εἶη στοχάσασθαι.

η'. Καὶ ἦν τῷ Μάρκῳ παράσημον ἐν τοῖς τότε σωματικῶν ἡ τοιαύτη τῆς κεφαλῆς τρίχωσις τῆς καὶ ἐν ζωῇ θαυμασίας, καὶ οἷας ἐκπλήττειν τοῖς θεατάς, καὶ μετὰ θάνατον τεραστίας ἄλλως διὰ τὸ καταπονεῖν δαίμονας. Τμηθεῖσα γὰρ κελεύσει τοῦ Μάρκου, καὶ ὡς εἰς πρωτόλειον πεμφθεῖσα τῷ ναῷ τῆς Ἀρτέμιδος, ἅμα γέγονεν ἐντὸς, καὶ αὐτίκα ἐτραπούργησε. Τὰ γὰρ εἰδῶλα τὰ ἐκεῖ, ὡσεὶ καὶ ἐμψυχα ἦσαν, ἐκυψαν καὶ ἐταπεινώθησαν· καὶ αὐτὰ μὲν συνετρίβησαν, ἐξῆγειραν δὲ ἀπὸ κατωτάτων ἀπιστίας ἀνθρώπων ἀγαθούς, καὶ παρέστησαν τῷ Θεῷ εἰς αἰσχύνην μὲν τοῦ ἀρχεκάκου διαδόλου, δόξαν δὲ τοῦ καλῶν αἰτίου Θεοῦ.

θ'. Νίκων γὰρ τις καὶ Νέων καὶ Ἡλιόδωρος ἰδόντες τὴν συντριβὴν τῶν φαύλων ἐκτυπωμάτων ἐκεῖνων, καὶ ἐν αὐτῇ καταλαβόντες τὴν αὐτὰ ὠθησασαν καὶ καταβρίψασαν καὶ συνθρύψασαν θεῖαν δύναμιν, κατεῖπον μὲν τοῦ πρωτοτύπου δαίμονος καὶ ἀπεστάτησαν· προσεχώρησαν δὲ τῷ Θεῷ καὶ ἡγιασθησαν, γῆς μὲν ἀπαναστάντες τῆ τῆς κεφαλῆς ἀποτομῆ, τῆς ἐν ἀνθρώπῳ, τῷ οὐρανίῳ φυτῷ, ῥι-

ζης, ἐν παραδείσῳ δὲ ῥιζωθίντες· εἰς αἰζύων. Ἀλλά ταῦτα μὲν ὑστερον· ἡμῖν δὲ ἀφαιμένοις τοῦ κατὰ κεφαλὴν παρασήμερον, θεωρητέον τὸ κατὰ ψυχὴν ὡς τῷ πανεὶ μείζον καὶ θαυμασιώτερον. Ἀρετῶν γὰρ ταμείον ἐτύγχανεν ὁ ἀνὴρ, καὶ ἐξ αὐτῶν διεδείκνυτο, προκείμενος· εἰς διδασκάλιον θεῖον τοῖς μανθάνειν ἐθέλουσιν.

ι'. Ὡς γὰρ οὐκ ἐν δυναστείᾳ ἵππου ἐθέλει ὁ θεός, οὐδὲ ἐν κνήμας ἀνδρὸς εὐδοκεῖ, οὐδὲ ἐν ἄλλοις τοιούτοις· οὕτως οὐδὲ ἐν πλούτῳ καὶ περιουσιασμῷ καὶ λοιπῇ βίῳ λαμπρότητι, ἀλλὰ καρδίαν ἐπιζητῶν καθαρὰν ἀεὶ, καὶ πνεῦμα συνετριμμένον, καὶ οἰκίαν τοιαύτην σεσαριωμένην κηλίδος ἀπάσης. Καὶ εὐρὴν τὸ ζητούμενον ἐνοικεῖ· ἐκεῖ καὶ ἐμπεριπατεῖ, καὶ πληρώσας τὴν τοιοῦτον αὐτοῦ οἶκον καὶ πλούτου παντὸς οἰκείου καὶ εὐωδίας φιλῆς αὐτῷ, τῇ μὲν δόμῃ καταμνησθεῖ, ὅπου μῖνει, καὶ ἐφέλλεται τοὺς τὴν νοητὴν ὁσφρησιν ὀγαίνοντας, τῷ δὲ πλούτῳ κατασκελεῖ τοὺς προσέχοντες, καὶ ἀνθρώπους τοῦ οὐραίου λόγου εἰσποιεῖται αὐτοῦ.

ια'. Οὐκοῦν καὶ τὴν Μάρκον τοιοῦτον εὐρηκῶς οἰκήτορα εὐηρεστέθη, καὶ ἀραντα τοὺς ὀφθαλμοὺς ἰδὼν εἰς ὄρηn ἐκείνῳ ἀρέσκοντα, ἤλθεν αὐτῷ εἰς βοήθειαν, καὶ ἐνοικήσας αὐτῷ ἐπλούτισεν ἀγαθοῖς, καὶ εὐωδίασε θεῖα χάριτι, καὶ οὕτως ἐπαγωγὴν εἰργάζατο τοῖς ἐγνωκόσι τὰς ἐν αὐτῷ ἀρετὰς· οἱ καὶ τρέχοντες εἰς αὐτὸν καὶ ἀτριώμενοι τοῦ Θεοῦ λαλοῦντος δι' αὐτοῦ, καὶ βελτιούμενοι, οὐκ ἀνίστανθαμιζόντες καὶ τὸ τοῦ Μάρκου τοῖματιον πληθύνοντες, ἵνα μὴ μόνον ζῶα γῆς ποιμαίνῃ, ἀλλὰ καὶ μᾶλλον τὰ τοῦ Θεοῦ.

ιβ'. Πολλοὶ οὖν ἐφοῦτων παρ' αὐτῷ διδασκαλίας καὶ συμβουλίας· χάριν, ἐν οἷς καὶ παρθένους, γυναῖκας καὶ νήπια· οἷς καὶ αὐτοῖς ὁ ἅγιος τὰ τῶν θείων διδασκαλιῶν ἐνθεῖς ἀγώγυμα, ὡς ἔδύνατο χωρεῖν, εἰς τὴν ἐκεῖ σωτήριον ἱναυστόλησε λιμένα, καὶ οὕτω περιεπίσαστο εἰς Θεόν. Καὶ εἶθε ἦν καὶ αὐτὰ ἐκεῖνα ἐξονομάζεσθαι, ὡς ἂν ἐφύμεν καὶ δι' ὀνομάτων ἐκείνων ἀγιάζειν καὶ ψυχῆν καὶ γλώσσαν καὶ τὸ λοιπὸν σῶμα, τὸ μὲν τῇ μνήμῃ, τὸ δὲ τῇ γλώττῃ, τὸ δὲ τρίτον τῇ διαδόσει! Ἐπεὶ δὲ ἡ συγγραφή ἀνωρύμους ἀφῆκε, καθὰ καὶ τοὺς ἀνδρας μαθητὰς, οὕτω καὶ τὰς παρθένους καὶ τὰ νήπια, θαυμαστὸν τὴν μέγαν Μάρκον ἐν τῷ διορθῶσθαι, ὅπως Θεοῦ σεπτοῦς τοῦτους ἀμνοὺς καὶ ἀγίας ἀμνάδας· καὶ καθαρὰ ἀρνία ποιμένας καλῶς, καὶ εἰς νηπιότητα πνευματικῆν ἐκθρέψας, εἶτα καὶ τεθυμένοις τῷ Θεῷ συγκατεσφάγη καὶ αὐτὸς, ἱερὸν ἀνομορθητὸν εἰς εὐπρόσδεκτον τῇ Ὑψίστου τραπέζῃ. Ἄλλ' ἐπειδὴ καὶ τοῦτο ὑστερόν ἐστιν, ἐκθετέον τὰ πρὸ τῆς τοιαύτης θεωρησιεστάτης θουσίας· ὧν τοιαύτη τις ἡ διάθεσις.

ιγ'. Διοκλητιανῷ, πολυκεφάλῳ ἐκείνῳ θηρίῳ, τῷ βραχὺ τι παρὰ δαίμονα ἡλατωμένῳ τὰ γε εἰς μῖσος χριστιανικόν, κεφαλὴ μιὰρὰ παρ' ἀπεφύκει ὁ ἡγεμὼν Μάγνος, εἰ μὲν οὐ μηχανώμενος, εἰ δὲ οὐ λέγων, εἰ δὲ μὴ πράττων κατὰ Θεοῦ καὶ τῶν τοῦ Θεοῦ· περιπυστος καὶ αὐτὸς τὴν κακίαν, δαίμονος μεγάλου ἐκείνου δαίμων αὐτὸς οὐκ ἐλάττων ὑπασιπότης,

Attamen de his infra dicitur. Nunc, missa caesarie illa celebri, nobis videndum quibus excelluerit animi dotibus, utpote quæ majores et admirabiliores fuere. Virtutum enim egregiarum veluti pennæ erat ille vir, et discendi cupidus disciplinam divinam communicabat.

10. Sicut enim Deus neque vilibus equis, neque cruribus viri, neque aliis hujusmodi rebus delectatur, ita nec divitiis nec opibus, nec reliquis vitæ splendore gaudet, sed potius cor semper purum, animum contritum et sic domam omni immunditiæ depurgatam quaerit. Atque ubi quaesitum invenit, inhabitat ibi et inambulat, domoque ista omnibus suis divitiis et odoribus pretiosis repleta, fragrantia suavitate ubi habitat indicat, eosque qui suavi animi odore gaudent, ad se pertrahit, accedentes cumulat divitiis, sibi que similes admittit adoptatque.

11. Marcum igitur hujusmodi habitantem repertum dilexit Deus, eumque videns levantem oculos ad montes sibi placitos, suo adjunxit auxilio, et inhabitans ita bonis ditavit ac suavi gratiæ perfudit odore, ut qui eum cognoscebant ad ipsius virtutes allicerentur: qui quidem ad eum currentes, Deumque audientes ex ejus ore loquentem, et meliores facti, inlesinenter Marcum invisabant et ipsius replebant ovile, ut non solum terræ pecudes, sed et ipsius Dei oves pasceret.

12. Ergo multi eum frequentabant ad discendum et conversandum, in quibus et virgines mulieresque et pueri: quos et ipse sanctus, imposita divinarum disciplinarum sarcina, quantam gestare poterant, ad caelestem salutis portum appulit, sicque incolomes ad Deum traduxit. Atque utinam illos nominare queamus, ut possimus per eorum nomina sanctificare animam, et linguam, et reliquum corpus, primam scilicet memoria, secundam locutione, tertium transmissione! Quoniam vero historia discipulorum nomina prætermisit, ut virorum, sic mulierum et puerorum, cum admiratione considerandum est quomodo magnus Marcus, postquam venerandos Dei greges sanctasque oves et innocentes agnos optime paverat et in infantia spirituali aluerat, deinde immolatos Deo victima et ipse comitatus est, in sacrificium acceptabile ad mensam Altissimi ascendens. Sed cum hoc fuerit intutum, exponenda sunt quæ illam Deo gratissimam præcesserunt inactionem: quorum hic est ordo.

13. Diocletiano, multicipiti isti bellæ, cui dæmon ipse parum præstabat Christianorum odio, triste caput succrevit dux Magnus, nihil non machinans, nihil non dicens, nihil non faciens contra Deum et divina, insignis et ipse nequitia, magni illius dæmonis dæmon ipse haud inferior satelles, contendens non solum æquo gradu cum pessimo

domino concurrere, sed eum prætergredi continuo in nefas cursu.

14. Iste, se exercens quasi ad capturam Christianorum, quia venationem amabat (sicut econtia Marcus ejusque discipuli sese exercebant ad mansuetudinem, utpote vitæ pastoralis amantes), præfecit hujusmodi venaturæ quemdam Diomedem, peritum gregis canum ducendi et Christianis infensissimum, ut improbo domino similis esset minister. Et quidem quantum in venatione Marco inserviret illi sciebant; quam vero contra Deum prædandi callidus esset, hinc manifestum est.

15. Procebat quondam, venatus omnis generis feram, et multos secum habebat ad hujusmodi idoneos, huc illuc palantes ad investigandum quæ appetebant. Illi, quæ ibi erant indagantes, occurrunt Marco docenti, et simul ac vident, obstupent. Cernere enim erat vere visu mirabile et posteris auditu incredibile. Virum quidem exhaustum jejuniis, fame attenuatum, umbram tantum hominis exhibentem, canis villosus pilis a vertice ad pedes, haud adeo admirati sunt; sed jacentem ad ejus pedes ursam, eosque leviter lambentem, et, cum loqui non posset, ita vocis obsequium supplere gestientem, stupuerunt, et præ formidine volebant a Marco et ab ursâ discedere. Sed morabatur admiratio et oculos detinebat, vel potius, ut ita dicam, stabant muti, astrieti pavore ac stupore, donec sancti viri accitu animum recipientes ad eum accesserunt.

16. Tunc sciscitanti ac diligenter de illo percontati et comperto eum esse Christi famulum, converterunt admirationem timoremque in rabidum ipsius odium; et imprimis fera bestia Diomedes, qui statim Magno, gratissimus index, bonum defert Marcum, discipulam haud veritus ursam: qua visa mansuetudinem a sancto edocta, cum debuisset ab ea tanquam magistra idem ipse doceri, immitis fera tamen sæviit in senem Deo charissimum. Nam credi nequit ursam pedibus Marci adjacentem ita mansuetam fuisse factam absque Dei opera, ut nempe visam Diomedis pueri imitarentur et hominem Dei verebantur.

τείας οσίας, ἵνα δηλαδὴ θεασάμενοι αὐτὴν οἱ ἄμφω σωνται ἄνθρωπον.

17. Sic delatus est Marcus ad Magnum. Iste, arrepto hoc nuntio, mittit triginta milites: qui dulci captura illa potiti simul cum discipulis, Magno astiterunt. Is, percontatus et comperto venaturæ præfectum non fuisse mentitum (fatebatur enim tyranno Marcus pro tribunali, se esse Christianum, et a tali confessione nec adulationibus nec minis avertebatur) statim elatus est superbia. Et ille aliis laceratus est rasuris, et reliquorum tormentorum experientiam subiit, angelo astante invisibilibusque confirmante viribus et ad particu-

φιλονεικῶν μὴ μόνον πρὸς ἰσότητα τῷ φαυλεπιφάυ-
λῳ δεσπότη συντρέχειν, ἀλλὰ υπερβάλλειν ἐκείνον
τῷ εἰς κακίαν συντόνῳ δρόμῳ.

ιδ'. Οὗτος γυμναζόμενος οἶον εἰς τὸ ἀγρεύειν Χρι-
στιανούς διὰ τὸ φιλεῖν τὰ θηρατικὰ (καθὰ Ἐμπαλιν ὁ
Μάρκος καὶ οἱ κατ' αὐτὸν εἰς ἡμερότητα διὰ τοῦ
φιλοποίμενες εἶναι), προὔδραλετο ἐξηγητὴν θήρ-
τοιαύτης Διομήδην τινά, κυνηγετεῖν δὲ δεξιὸν καὶ
μισόχριστον, ἵνα κακῷ ἀρχοντι συνεξομοιοῖτο καὶ ὁ
ἀρχόμενος. Ὁ δὲ τὰ μὲν κυνηγετικὰ ὅπως τὸν Μάγ-
νον ἐθεράπευεν, ἤδεσαν ἐκείνοι· ὡς δὲ καὶ κατὰ
Θεοῦ δεινὸς ἦν ἀγρεύειν, ἐντεῦθεν δῆλον.

ιε'. Προσηλθέ ποτε θηρασάμενος παντοίαν ἀγρὰν,
καὶ εἶχε περὶ αὐτὸν πολλοὺς ἱκανοὺς τὰ τοιαῦτα,
B διεσπαρμένους ἄλλους ἀλλαχοῦ κατὰ ζήτησιν ὧν
ἦθελον· οἱ καὶ διερευνοῦμενοι τὰ ἐκεῖ παρατυγχά-
νουσι τῷ Μάρκῳ διδάσκοντι, καὶ ἅμα βλέπουσι καὶ
ἐκπλήττονται. Ἦν γὰρ ἀληθῶς θαυθεὶς τότε μὲν
τεράστιον θέαμα, τοῖς ὕστερον δὲ παράδοξον ἀκοι-
σμο. Ἄνθρωπον μὲν γὰρ ἰδεῖν νηστευτικὸν, καὶ
κατεσκληρότα λιμῷ, καὶ σκιάν ἀνδρὸς ἐμφαίνοντα,
καὶ βεβριθότα μαλλοῖς λευκοῖς ἐκ κεφαλῆς ἕως πο-
δῶν, οὐκ ἐς τοσοῦτον θαύμασαν· τὴν δὲ πρὸ πο-
δῶν ἐκείνῳ κειμένην ἀρκτον, καὶ πρῶτος λιγμωμέ-
νην αὐτοῦς, καὶ, ἐπεὶ μὴ λαλεῖν εἶχεν, ἀφοσιου-
μένην οὕτως τὸ λαλητικὸν λειτουργήμα, ὑπερεξε-
πλάγησαν, καὶ ὁ φόβος μὲν ἤθελεν ἀπιστεῖν ἐκείνους
τοῦ τε Μάρκου καὶ τῆς ἀρκτου, τὸ δὲ θαῦμα κατεῖ-
C χεν, ὥστε παραμένειν καὶ βλέπειν· μᾶλλον δὲ,
εἰπεῖν, ἴσταντο ἐννεοί, πεπηγότες τῷ δέει καὶ τῷ
θαύματι, ἕως τεθαρβήκότες προσκαλουμένῳ τῷ
ἀγίῳ ἤγγισαν πρὸς αὐτόν.

ισ'. Καὶ τότε πυθόμενοι, καὶ τὰ κατ' αὐτὸν
ἀκριβολογησάμενοι, καὶ μαθόντες, Χριστοῦ λατρευ-
τὴν αὐτὸν εἶναι, μετέβαλον καὶ τὸ θάμβος καὶ τὸ
δέος εἰς μανίαν τὴν κατ' αὐτοῦ, καὶ μάλιστα τὸ
κακὸν θηρίον, ὁ Διομήδης, ὃς καὶ αὐτίκα καταμη-
νύει τῷ Μάγνῳ τὸ φίλον ἔρμαιον, τὸν καλὸν Μάρ-
κον, οὐκ αἰδέσθεις τὴν μαθητρίαν ἀρκτον· ἦν δι-
δαχθεῖσαν οἶον πρὸς τοῦ ἀγίου ἡμέρωσ ἔχειν ἰδὼν
αὐτὸς, καὶ ὀφείλων μαθεῖν ἐξ ἐκείνης; ὅσα καὶ
διδασκάλου, τὸ ὅμοιον, ὅμως ἀθίτασσο; ἀπέβη θῆρ
κατὰ τοῦ θεοφιλεστάτου γέροντος. Οὐ γὰρ ἔστιν
D ὑπολαβεῖν, ὡς ἡ ἀρκτος πρὸ ποδῶν τῷ Μάρκῳ ἔκει-
το, τιθασὸς ἐς τοσοῦτον γενομένη διχα γε πραγμα-
τὸν Διομήδην μιμήσωνται, καὶ τὸν τοῦ Θεοῦ αἰτή-

ισ'. Ἄλλ' οὕτω μὲν καταμηνυθὴ ὁ Μάρκος τῷ Μάγ-
νῳ· καὶ αὐτὸς ἀρπάσας τὴν εἰδησιν στέλλει στρα-
τιώτας τριάκοντα, οἱ καὶ συλλαβόντες αὐτὸν γλυκὴ
θήραμα, τῷ Μάγνῳ παρέστησαν, παρασπιζόμενον
καὶ μαθηταῖς· ὃς ἀνακρίνας καὶ εὐρηκῶς τὸν ἀρ-
χηγέτην τῆς θήρως μὴ ψευδόμενον (ὡμολογεῖ γὰρ
καὶ τῷ τυράννῳ εἰς κοινὴν ἀκρόασιν ὁ Μάρκος,
Χριστιανὸς εἶναι, καὶ οὐ διεστρέφετο τῆς τοιαύτης
ὁμολογίας οὔτε θωπείαις, οὔτε ἀπειλαῖς), παραχρῆ-
μα μὲν ἤρτο μετεωρισθεῖς. Καὶ ἄμισθόμενος ἐφ'
ἱκανὸν ἐξέστω, καὶ λοιπὸν δὲ βασιάνων δεινὸν εἰς

πέραν ἦλθεν, ἀγγέλου παρισταμένου, καὶ ἀοράτῳ A dum roborante. Postea in carcerem detrusus, neo
δυνάμει ἐπιβρώννυτος, καὶ εἰς καρτερίαν στε-
ραυνός. Ἔτα καὶ ἐν φυλακῇ τεθεῖς, καὶ μηδὲ
κίματον.

ιγ'. Ὡς γὰρ μὴ ἀρκούντων ὦν ἔπαθεν, ἠκολού-
θησε τῷ Μάγνῳ ἕως καὶ εἰς τὴν περιαρδομένην
Κλαυδιούπολιν, ἵνα μεταφυτευθεὶς ἐκ τῆς τῶν
Πισιδῶν εἰς τὰ ἐκεῖ, φυτὸν Θεοῦ εὐγενὲς, κάρπι-
μος καὶ τῇ τοιαύτῃ χώρᾳ ἐπὶ σωτηρίᾳ γένηται·
ὅπου καταντήσας, καὶ τοῖς φθάσαις ἐμπονήμασι
προσπειθεὶς καὶ τὴν ἐκ τῆς ὁδοπορίας δυσκολίαν,
καὶ μὴ πιθόμενος μεταβαλεῖσθαι κακὴν ἀλλοίωσιν,
κερδαίνει καὶ ἐκεῖθεν ζῆλωτὰ θρέμματα τοὺς ἐν
γνώσει κειμένους ἡμῖν ἀρετῆ μεγαλομάρτυρας Κα-
λυτηνοῦς, ἐκ τῆς Πισιδικῆς, οἷα εἰκόσ, χώρας ἐκεῖ-
σε κατηντηκότας ἢ μετοικεσίας λόγῳ, ἢ ἐμπορίας,
ἢ ἄλλω; ἔπωσοῦν.

ιβ'. Ἐτυχον δὲ εἶναι αὐτοὶ χαλκίεις μὲν τὴν τέχ-
νην, δὲ αὐτῆς ἀποζώντες εἰς αὐτάρκαιαν, ψυχῆς δὲ
χρηστότητα, ὡς ἐκ τῶν ὑστερον ἔστι τεκμηριώσα-
σθαι, θερμοὶ τὸν εἰς ἀγαθὰ ζῆλον, καὶ οἷοι ἄμα
λαβεῖν ἀρχὴν καλοῦ, καὶ αὐτίκα γενέσθαι τοῦ τέ-
λους. Τοιοῦτοι δὲ πάντως οἱ εὐφυεῖς τὰ ἐς χρη-
στομάθειαν, ὃ δὴ ἀρχῶν ἢ καλλίστη τοῖς φιλοκάλους
πρῶτοδίδληται· χρῆ γὰρ ζώπυρον ἀγαθοῦ θελή-
ματος ἐγκλιθεῖσθαι τινὶ ἐς ψυχὴν, καὶ εἰ καὶ πονηροῖς
ἐντρέβοιο ἦθεσὶ τε καὶ πράγμασιν, ἵνα, ὅπνῃκα
ἐπίπνῳα θεῖα ζήτηση αὐτὸ, καὶ τὴν ἐπιπροσθοῦσαν
ἀπαγάγοι βιωτικὴν τέφραν, εὐθύς ἀναλάμψοι φῶς
ἀληθείας, καὶ ἀνθρακες ἐξαναφθεῖεν ἀφανίζοντας
τὴν φθάσαν μοχθηρὰν ὕλην, ἥς ὃ φορτύος ἀχρεῖοί
τὸ ἐν ἀνθρώπῳ ἔνεον καὶ ἔβλον. Ταύτης τῆς εὐ-
φυεῖς ὄντες καὶ οἱ Καλυτηνοὶ ἐξ αὐτῆς πρώτης
πίστεως, τέως μὲν ἐπλάζοντο περὶ τὰ τοῦ βίου,
καὶ τοιοῦτῳ πελάγει ἐμπλέοντες ἐφέροντο εἰκῆ
καὶ μάτην, ἔνθα παρέσυραν αὐτοὺς πνεῦμα, οὐ τὸ
θεῖον, ἀλλὰ τὸ πονηρὸν· εἰ δὲ που καὶ κατῆραν εἰς
γῆν, ἀλλὰ καὶ αὐτῇ οὐ σταθερὰ ἐν αὐτοῖς, ἀλλὰ κατέ-
σειε τὰς αὐτῶν βάσεις, καὶ οὕτω τῆς εἰς ὀρθὸν ἀπε-
σείρει στάσεις.

κ'. Οὐκ ἦν γὰρ ἐν τοῖς τότε καιροῖς οὔτε ἀσάλευτα
πλῆειν, οὔτε στερῆρὰ βαθεῖν, οἷα τῆς δαιμονικῆς
ἐκπορᾶς πᾶσαν καὶ θάλασσαν καὶ γῆν, τὴν μὲν
κυμαιούσης, τὴν δὲ κατασειούσης, καὶ μὴ ἀφίσεως
τὸ τοῦ Θεοῦ πλάσμα πρὸς αὐτῷ εἶναι, ἀλλ' ἐξαρ-
παζούσης οὐκ εἰς ὄρος ἢ κῆμα θαλάσσης, κατα-
βάζειν δὲ καὶ εἰς αὐτὸν βιαζομένης τάρταρον. Καὶ
οὕτω μὲν ἄχρι καὶ τοῦ κατὰ τὸν Μάρκον
μαρτυρίου ἐβίον οἱ Καλυτηνοὶ, πλουτοῦντες μὲν
ἀγαθῇ μόνῃ διαθέσει, καὶ εὐμαθεῖ φύσει, καὶ
ἐξυτάτῃ εἰς τὸ καλὸν ἀναβλέψει, καὶ ἐπαίνε-
τη προθείαι, ἄλλω; δὲ πονόμενοι τοῦ τελείου, ἐπει-
ρὴ εὐρεσκον τὸν κατάρξαντα καὶ οὕτω καθη-
γησόμενον εἰς αὐτό. Ἴη τί ἂν ἐποιοῦν ἐν σκότῳ
μὲν οἷον βαθυτάτῳ ὄντες, ὅπως ἐκδύντες γένοιοντο
ἐν τοῦ φωτός, μὴ ἔχοντες δὲ τὸν προκορευόμενον,
μάλιστα δὲ μηδὲ εἰδότες, ὃ τί ποτὲ ἔστι φῶς; Ὡς
ἂν; τὸ σκότος αὐτοῖς, οὕτω καὶ τὸ φῶς.

κα'. Ἐχουσι δὴ οὕτω τοῖ; Καλυτηνοῖς, καὶ δεο-

A dum roborante. Postea in carcerem detrusus, neo
fractus animo, novis servatus est laboribus.

οὕτω; ὑπενδούς, παρεπέμφθη καὶ εἰς ἑτεροῦν

18. Etenim quasi ista non sufficerent quæ pa-
tiebatur, comitatus est Magnum usque ad perce-
lebrem Claudiopolim, ut a Pisidarum urbe huc
translata nobilis Dei planta huic etiam regioni
fructus salutis proferret. Cum eo pervenit, priori-
bus laboribus addita viæ vexatione, ad malum per-
verti nequit, sed ibidem invidendos lucratur alu-
mos, quos scilicet nuper in ore habebamus insigne
martyres Calytenos, qui e Pisidia, ut videtur, illic
transierant, sive transmirationis causa, sive
propter negotia, sive ob aliam quamvis ratio-
nem

B

19. Hi ferrariam profitebantur artem, per hanc
degentes sua sorte contenti et animo simplices, ut
ex consequentibus conjici potest; fervidi virtutis
studio, et idonei qui vix capessito boni initio sta-
tim ad perfectionem pervenirent. Tales sunt qui-
cunque ad bonum sunt natura proclives, quod est
primum et optimum virtutis fundamentum: oportet
enim in anima subesse bonæ voluntatis incitil-
lan, licet malis operibus et operibus, ut
cum divinus Spiritus hanc afflaverit et superfusum
expulerit cinerem mundanum, statim emicet lux
veritatis, et carbones accendantur pristinae edacca-
iniquitatum materiae, cujus sordes obruit quod
inest homini divinum et immateriale. Bonam hujus-
modi indolem sortiti ab ipsa natura Calyteni, pri-
mum vivebant in errore, talique inanes mari fere-
bantur passim et in incertum, quocumque traheret
eos spiritus, non quidem divinus, sed immundus;
et si quam appellerent ad terram, hæc non erat illius
solida, sed commovebat eorum pedes, et sic impe-
diebat ne in recto starent.

C

20. Impossibile enim erat in hisce temporibus
navigare sine procella aut firmiter deambulare,
quia demonis impetus omnes permiscebat maris
fluctus, et omnem terram concutiebatur, nec crea-
turas Dei penes ipsum esse sinebat, sed raptas hand
quidem in maris scopulum aut gurgitem, imo in
ipsum detrudebatur tartarum. Ita usque ad Marci
martyrium debebant Calyteni, divites bona tantum
indole, docilique natura, et acerrimo boni intellec-
tu, ac laudabili propensione, sed inopes perfec-
tionis, utpote neminem nacti qui eos ad hanc suo
induceret exemplo. Quid fecissent, tam densa hand
tlecti caligine ut omni lumine essent exuti, nec
habentes qui faciem præferret, vel potius nescientes
quid sit lux? Et propterea de ipsis dici non poterat:
Quales cis tenebrae, tale lumen.

εἶναι διὰ τοῦτο περὶ αὐτῶν οὐκ ἀφωῶς εἰπεῖν τὸ·

21. Ita se habentibus Calytenis, ac bono egen-

tibus impetu, quo et ipsi fierent boni, et quæ in potentia naturaliter inerat sapientia in actualem converteretur sapientiam, ecce apparet divinitus dux, qui e tenebris ad lucem adducat, venerabilis Marcus, magni summique pastoris egregius opilio, in cordis simplicitate callidus rerum celestium, et cum ignorantia naturalem jungens in divinis sapientiam. Itam Deus illustrans arte docendi et in pastoralis officio usque ad finem vite conservans, ne unquam pro Deo pascere desineret, per eum dilectos lurratus est agnos : quos hic ipsi spiritaliter pastos obtulit in sanctum sacrificium, in odorem suavitatis, in oblationem acceptabilem, in hostiam placitam et salutarem nobis qui sumus filii Dei.

22. Cum igitur Marcus in ætate senili virilem gereret animum, nec eum Deus deficere sineret, ut ejus zelo adolescentes et viri accendi possent ad virtutem, ipsum Magnus novis reservabat supplicis. Antea vero sancti senis pedes torquere decrevit intolerabili compedum mole, ut priores itineris labores recentioribus augeret pedum doloribus, ac dira pateretur, ut paulo ante incensendo, ita et nunc in carcere immobiliter stando. Et quidem multo levius erat illud gressus tormentum : ferri enim caleel elavis intus acutissimis horrentes optabilem, ut arbitror, sancto viro faciebant descensum ad inferos, præ impatiuntis doloris acerbitate.

23. Sic igitur vinculis intolerabilibus sanctum destinans Marcus immunus Magnus, quæsiit fabros qui optatam cudereent machinam : et cito reperti sunt Calyteni a viris ad pravum ferventibus. Prompti enim sunt ad inveniendam malum mali servi, nec sic bonus volita prosperat, in vir nequam : difficile enim inventu est omne bonum et laboriose acquiritur ; malum vero facile reperitur, ideoque cito comparatur.

24. Ubi ergo reperti sunt ferrarii adductique et mercede statuta conducti ad compedum fabricam et approperati, ipsi quidem, suadente naturali bonitate, arte sua fungebantur, ne fidem datam fallerent, neve fraudando contrairent præsidii. Neque enim cogitare, ne suspicari quidem poterat pravum istius consilium ; nec sciebant quis esset Marcus vel Marci Deus : quæ si cognovissent, forsitan haud coepissent talia præcudere vincula, sed maturius præripuissent martyrium. Et jam omnino exarserat fornax, jam ferrum igno incandescibat. Ubi vero incudi impostum fuit, et mox fabricandum erat in compedes, si eorum manus torporem passi essent (et re ipsa patiebantur), id quidem visum fuisset hand multa notatione dignum, Hoc vero maxime attendendum est : fæsum nempe metallum jam non poterat ferrum fieri, sed coagulari recusabat, et quasi currere volens velut aqua liquifium diffuebat ac dispersebatur, atque

Α μένοις ἀφορμῆς ἀγαθῆς, ἵνα καὶ αὐτοὶ γίνωνται ἀγαθοί, καὶ τὸ κατὰ δύναμιν φύσει σοφὸν μεταβάλλωσιν εἰς τὸ ἐνεργεῖα σοφώτατον, ἐπιπράτνεται θεοθεν ποδηγός, ἀπὸ σκότους εἰς φῶς ἐξάγων, ὁ εὐήθρως Μάρκος, ὁ τοῦ μεγίστου ἀρχιποιμένος καλῆς ποιμῆν, ὁ ἐν ἤθους ἀπλότῃτι ἀγγέλιος τὰ θεῖα, ὁ ἐν ἰδιωτεῖα θυμόσοφος καὶ θεόσοφος· ᾧ γνώσιν ἐλλάμψας ὁ θεὸς διδασκαλικὴν, καὶ τὴν ζωτικὴν ποιμαντικὴν αὐτῷ τρησας μέχρι καὶ εἰς αὐτὸ τέλος ζωῆς, ἵνα μηδέποτε τοῦ φιλοθέως ποιμαίνειν ἀποστερηθεῖται, ἀπορίσασθαι δι' αὐτοῦ ἀμνοὺς φίλους, οὗς ἐκεῖνος πνευματικῶς θραψάμενος προσήγαγεν αὐτὸ εἰς ἅγιον σφάγιον, εἰς εὐὸδῃ δόμην, εἰς προσφορὰν δεκτὴν, εἰς θῦμα φιλητῶν καὶ σωτήριον ἡμῶν, τῶν τοῦ θεοῦ.

Β κβ'. Ἐπει γὰρ ὁ Μάρκος ὑπὲρ ἡλικίαν γεροντικὴν ἠνδρίζετο, καὶ ὁ θεὸς οὐκ ἐνεδίδοι αὐτῷ ἀποκάμνειν, ὡς ἂν τῷ κατ' ἐκείνον ζήλω καὶ οἱ νεώτεροι καὶ οἱ ἀκμαῖότες ἔχωσιν ἐκπυροῦσθαι εἰς τὰ βελτίονα, ἵταμειόσασθαι μὲν ὁ Μάγνος αὐτὸν ποιναῖς εἰς τὸ μέλλον τῷ τέως δὲ κακῶσαι τοὺς πόδας διέκρινε τῷ ἁγίῳ γέροντι ἀφορητῶ βαρῦτῃ κλοιῶν, ἵνα ταῖς ἡδῆ ἐκ τῆς ὀδοπορίας κακώσασι προσεπιλάβῃ καὶ τὰ ἐκ τῆς προσφάτου ποδοκῆρας, καὶ δεῖνὰ πάσχοι, ὡσπερ πρὸ βραχείων ὀδοπορῶν, οὕτω καὶ νῦν ἀκίνητίζων ἐν φυλακῇ. Καὶ μὴν φορτικώταρον εἰς πλῆθον ἦν τὸ τῆς ὀδοπορίας ἐκεῖνης ἐπιθεύλευμα· κροπίδας γὰρ σιδηραὶ ἦλθοι ἐντὸς ἐς ὀξύτατα φρίσσοσασι, καὶ οὕτω τοὺς πόδας κακοποιῶσασι, εὐχταίαν, οἴμαι, τῷ ἁγίῳ τὴν εἰς ἔθου ἐπιποῦντο πορείαν, διὰ τὸ τῆς ὀδύνης ἀφόρητον.

Γ κγ'. Κατακρίνας οὖν οὕτω δεσμῶς οὐ φορητοῖς τῶν ἁγίων Μάρκον ἀναγῆς Μάγνος, ἀνεζήτησε ταχίτας χαλκασομένους τὸ ποθεύμενον καὶ ταχὺ εὐρέθησαν οἱ Καλυτηνοὶ πρὸς γε τῶν θερμῶν εἰς κακίαν. Ὅξεῖς γὰρ εἰς ἀνεύρεσιν κακοῦ οἱ πονηροὶ θεράπωντες, καὶ οὐχ οὕτως ὁ ἀγαθὸς εὐπορεῖ τοῦ πρὸς ἐκθυμίαν, ὡς ὁ τῆς πονηρίας ἀνθρωπος. Δυσπείριστον μὲν γὰρ ἄπαν ἀγαθὸν, διὰ καὶ πόνοις κτάται· εὐπείριστον δὲ τὸ φαῦλον, ὅθεν καὶ εὐληπτον.

κδ'. Ὡς οὖν εὐρέθησαν οἱ χαλκασόντες, καὶ ἤχθησαν, καὶ μισθοῦ ὀρισθέντος ἐτάχθησαν πρὸς τὴν κατεργασίαν τῶν δεσμῶν, καὶ ἱσπεύδοντο, αὐτοὶ μὲν, τῆς κατὰ φύσιν ἀγαθότητος ἐπιπαροῦσης, ἐποῖον τὰ τῆς τέχνης, ἵνα μὴ ψεύδασντο τὸ ἐπάγγελμα, καὶ ψευδόμενος ἀπεναντίας ἔρχασντο τῷ ἄρχοντι. Οὐδὲ γὰρ εἶχον ἢ νεαίν, ἢ ὑπονοεῖν τὸ κατ' ἐκείνον κακόδουλον· αὐδὲ μὴ ἐπίστασσαι, ὅστι· ποτέ ἐστιν ὁ Μάρκος, ἢ ὁ τοῦ Μάρκου θεός· ὡς, εἴπερ ἐγίνωσκον, τάχα ἂν αὐδὲ τὴν ἀρχὴν ἐπεθάλλοντο κατεργάζεσθαι κλοικὰ τοιαῦτα, ἤρπασαν δὲ ἂν τὸ μαρτύριον πρωταίτερον. Καὶ ταῦν τὰ μὲν πῦρ αὐτοῖς ἐντελῶς εἶχε, καὶ ὁ σιδηρὸς ἦδη πῦρ ἦν ἐκφύροῦμένος. Ὡς δὲ καὶ ὁ ἄκμων εἶχεν αὐτὸν, καὶ ἐχρῆν σφυρηλατῆσθαι αὐτὸν εἰς δεσμῶ, εἰ μὲν αἱ χεῖρες αὐτοῖς νάρκην ἔπασχον (ἔπασχον δὲ ἀληθῶς), δάξοι ἂν αὐτὸ οὐ πάνυ πολλῆς ἐπιστημασίας ἄξιον. Ἐκεῖνῳ δὲ ἐπιστήσασι μάλιστα χρῆ, ὅτι τὸ χώνευμα οὐκ ἐστὶν εἶναι σιδηρὸς, ἀλλὰ τὴν συνίξασιν

ἀπρηκίτο, καὶ τρέχειν οἶον ἐθέλων, ὡσεὶ καὶ ὕδωρ ἔγειτο, καταβρῦσάκομος, καὶ διασκορπίζετο, καὶ συναγόμενος πάλιν ὡς ἐξ ὑπαρχῆς, καὶ ἀποκαθιστάμενος πρῶτα μὲν εἰς μέλανα σίδηρον, εἶτα καὶ εἰς ἀνθρακώδη τῆ ἰκφυλώσει· καὶ μηδὲ πάλιν φέρων σφύρα τύπτεσθαι, ἀλλ' οἶον ὑποστελλόμενος τὰς τοιαύτας πληγὰς, καὶ ἑαυτὸν συστέλλων ὡς εἰς ἄγην. Καὶ οὕτω τὴν ἐκ φύσεως λύων συνέχειαν, οὐκ ἤθελε τοῦ Μάρκου περιυδρῖσαι πόδας, πρὸ ἐκείνου θνήσκων οἶον αὐτὸς, οἷς εὐλαθεῖτο συμποδῖσαι τὸν εἰς ἀγαθὸν τρέχοντα. Καὶ τὸ πάθος ἐγίνετο πολλάκις κατὰ τὸ πάλιν καὶ πάλιν.

πε'. Ὑπαισιν οὖν ἐπὶ τούτοις λογισμὸς ἔμφρων τοῦ χαλκευτᾶς, θεῖον εἶναι τι πρᾶγμα τὸ γινόμενον, καὶ ἀληθῶς τεράστιον, καὶ οὐκ ἂν μὴ σημαντικὸν μεγάλου ἀποτελέσματος· καὶ ὁ λογισμὸς οὕτως ἐμβαθύνει καὶ ἐγκαθίσταται εἰς ψυχὴν, καὶ εἰς θεολογίαν ἀπολεπτύνει αὐτοῦ· ἐποίησε φιλοσοφῆσαι, ὡς οὐκ ἄνευ ταύτης θείας δυνάμεως οὐδὲ Θεοῦ ἔλα. Πῶς γὰρ ὁ σίδηρος, ὁ εἰς ἐν συρρέων τῆ ἰκφυλώσει, καὶ τῆ ἀναγωνεύσει τὴν σκωρῆσαν ἐκτινάσσων, καὶ οὕτως εἰς καθαρὸν ἀποκαθιστάμενος καὶ ῥῆον τὸ ἐντεῦθεν συμπτισόμενος καὶ πυκνούμενος, εἰ τύπτεται πρὸς ἔλασμα, νῦν πλαδαροῦται, ὡς καὶ διαβρῦσκεσθαι τρόπον ὕδατος, εἰ μὴ κατὰ τι θεῖον συγκύρημα ξένον εἰ ἐπισκωραζέτο συνάντημα; Καὶ ἀτίμα συνεισῆρχετο νοῦς αὐτοῖς, Θεοῦ ἐνθρονον εἶναι τὸν θεσησόμενον, καὶ διὰ τοῦτο ἐμποδῶν εἶναι τὸν τοῦ Μάρκου Θεὸν τῆ εὐδωῶσει τοῦ ἔργου αὐτῶν.

κς'. Πάντως γὰρ φήμης ἀναθωμμένης, οὐκ εἶχε λαθάνειν οὐδ' αὐτοῦς ὁ Μάρκος, ὅτι θεοὺς μὲν ἀποθούμενος καὶ ψέγων ὡς μὴ ἀληθεῖς, ἐνὶ δὲ Θεῷ προσανέγων, καὶ Θεὸν ὄντως αὐτὸν ἐπαγωνιζόμενος εἶναι, τετίμηται δεσμοῖς. Ὅθεν τοιαῦτα σοφιστήντες ὑπὸ τοῦ ἐντὸς αὐτῶν διδασκάλου, ὑποφητιώντος δηλαδὴ Θεοῦ ταῖς τοῦ ἁγίου Μάρκου εὐχαῖς, τὸν τε ἐκθωόμενον πιστότατον Μάρκον ἀποδέχονται τῆς ὑπὲρ τοῦ φιλητοῦ Δεσπότης ἐνστάσεως, ὃν αὐτὸς κηρύττειν ἐθέλει· καὶ τῷ Θεῷ διὰ τῆς τοιαύτης ἀποδοχῆς ὁσιούνηται, καὶ τὸν τύραννον ἀποστυγοῦσι, καὶ γραφέντες εἰς τὸ καλῶς νοεῖν, πρὸς τῷ ἁγίῳ Μάρκῳ τὸν νοῦν ἔχουσι.

κς'. Τί δὲ οὐκ ἔμελλον ποιῆσαι οἱ πρὸς τῷ ἔσω μυσταγωγῷ, τῷ ἐξ ἐλλόγου φύσεως, καὶ τὴν ἐξ αὐτοῦ Θεοῦ διδασκαλίαν τρανῶς ἐνωτισάμενοι; Φωνὴ γὰρ οὐρανὸθεν ἀπηχῆθη καὶ αὐτοῖς, ὅποια καὶ ἄλλαι μυρία ἐβρόντησαν θεοπαράδοτα νοήματα, θαρβύνοσα τοὺς Καλυτηνοὺς εἰς τὸ ἀόλησαι. Ἡ κατακαλοῦσθαι, τοὺς τε πυραγρικούς καρκίους ῥίπτωσι, καὶ συναποβάλλουσι δὲ καὶ τὰς σφύρας· καὶ τὴν ἀσβόλην μὲν ἀπειπάμενοι, τὴν ἐκ τῆς τέχνης, καὶ τὸν ἐκαίθην ῥύπον, τὸ δὲ φῶς ἐγκρίναντες, τὸ καὶ ὄντως καὶ ἀρῆρον, ὃ καὶ ἐκλήρωσατο αὐτοῦς ὑπὲρ Θεοῦ ἀθλήσαντας, καὶ οὕτω διαφυγόντας, ὡς περ τὸ κατὰ τέχνην πῦρ, οὕτω καὶ τὸ αἰώνιον, τρέφουσιν ἐπὶ τὸν Μάγνον. Καὶ τίως μὲν καὶ ἀποστρέφουσιν, ὃν ἔλαθον μισθὸν τῆς κατὰ τοῦ Μάρκου σιδηροποιίας, ἵνα καὶ τὸ ἀργύριον αὐτοῦ οὖν αὐτῷ εἰς ἀπόλειαν· εἶτα καὶ πηροφοροῦσι· λόγοις

iterum ut ab initio concretum, restituebatur primo in nigrum ferrum, deinde in carbonis ardentis speciem; nec amplius poterat malleis excudi, sed horum ictibus quasi se subripiens, in favillam dilabebatur. Et sic naturalem suam obliviscens continuitatem, nolebat Marci nocere pedibus, pro eo quodammodo ipsum emoriens, et verebatur compedes impingere homini ad bonum currenti. Et illud sæpe iterum iterumque contigit.

25. Ex his sapienter dijudicant fabri divinum quid esse quod accidit, et vere portentosum, et non nisi magni indicium operis. Quæ cogitatio menti eorum insidens et inhærens, ipsosque res erudiens divinas, hoc illis suggessit argumentum, nempe ista haud sine Dei nomine ac motu evenisse. Quomodo enim ferrum, quod in unum confluit exardescendo, et fusura scoriam excutit, sicque suam recuperans sinceritatem, facile exinde condensatur et comprimatur percussione in laminam, quomodo nunc relaxatur et aquæ instar fluit, nisi divinus quidam nuntus in hoc singulari inspiciatur eventu? Statim igitur mens illis succurrit Dei hominem esse quem compedire parabant, et propterea Marci Deum obstare quominus in opere succederent.

ἐμποδῶν εἶναι τὸν τοῦ Μάρκου Θεὸν τῆ εὐδωῶσει

26. Fama enim omnia divulgante, ipsos etiam latere haud poterat Marcus tanquam deos contemnens ac vituperans ut non veros, unum autem Deo credens, eumque asserens verum esse Deum, atque ideo vinculis mulctatus. Unde talia edocti ab interiore magistro; a Deo videlicet sancti Marci precibus annuente, percelebris Marci firmissimam approbant fidelitatem in dilectum Dominum, quem Ipse prædicare volebat, et Deum ob hanc approbationem honorant, tyrannum vero detestantur, et sanæ doctrinæ destinati, mentem sancto Marco applicant.

27. Quid autem non facturæ erant qui, præterquam a magistro intus per rationalem naturam loquente, ab ipso Deo disciplinam clare audierant? Vox enim tunc etiam cœlitus exaudita est, quales et aliæ millies intonuerunt transmissas a Deo loquelas, excitans Calytenos ad pugnandum. Cui obediens, similes cancri forcipes projiciunt; conjiciunt simul et malleos, et extergunt fuliginem ac sordem ex arte sua inherentem; lucem vero amplectentes quæ est vera et ineffabilis, sese conscribunt ad militandum pro Deo; et sic fugientes, tum ignem suæ artis, tum æternum ignem, currunt ad Magnum. Ac primum repellunt mercedem, quam ab eo acceperant ad Marcum ferro calcandum, ut pecunia illius eum eo esset in perditionem; deinde affirmant sermone brevi se esse paratos ad moriendum pro Deo quem Marcus prædicat, nec velle dein-

ceps vivere, si periclitantur ne cum impiis versentur vel potius viliantur.

28. Statim proinde comprehensi, varia alternaverunt tormentis tormenta; nec solum quibus assuetus erat Magnus, hæc adhibuit in illos athletas, nequaquam mitius quam quæ antea exercuerat, sed et alia nova quæ malesuadus isti dæmon suggererat. Solent enim plerumque in hujusmodi re ambitiose agere tyranni, et excogitare semper quibus terreant miseris in manus suas delapsos, et sic horrorem in eis augeant, negotiosam reddentes ferocitatem, et insitam homini mansuetudinem in bestię feritate immutantes. Cum vero supplicia in illos nihil valeret, nec ullus sermo in eos esset efficax sive minarum, sive suasionis, excogitat nequissimus cruciatum haud omnino martyribus incongruentem.

29. Statuit enim tres Calytenos, qui per ignem in arto fabrili vivebant, etiam per ignem tollere, et ex hac ferri fabricatione, quam ignis haud peremerat, eos detrudere quadam simili fusura, ut per quod vivebant, per hoc, vita migrarent. Itaque fusa plumbi massa insertoque infundibulo in ore martyrum, velut in vasis alicujus liquoris capacibus, illud vivum in ibus infudit, ut sic intus innsti vitam illico exha-

30. At ista Marci machinatio perfectum haud sortita est exitum, sed in vanum pueri jocum desiit. Erat enim plumbum illud eis innoxium, sicut allegorica Psalmistæ cera liquescens in medio ventris eius. Erat martyribus quasi unda mitigativa illabens usque ad animam eorum. Si quis autem recte diceret illud velut aquam subisse in eorum viscera, nonne etiam certo asserat hoc plumbo illis ductum fuisse cordis fervorem, et accensum domus Dei zelum qui antiqui Prophetæ cor comedebat? Imo vero refrigeratum a Deo plumbum illud visum est non igne susum, sed quale in sacro Cantico submergitur in aquis vehementibus: siquidem minime urebat, sed frigidum illabebatur in corpus pariter frigidum. ελογίσθη οὐ πυρὶ ὀμιλήσας, ἀλλ' ὀπιος ἐν ἱερᾷ κατακάλων πάντως ἐκείνος, ἀλλὰ παρακύπτων

31. Quinam erant fratres illi tam fortiter athletæ, qui, fervido spiritu Deum sitientes, tale liquidum pro eo combiberunt plumbum? nonne superabundaverunt fervore animæ in Deum? nonne combusti sunt pro fide? nonne sexcentis tyrannum verbis increpauerunt et irriserunt? Quare perseverans iste in eadem perveracia, et in martyres rabidus Deumque impugnans, ad aliam convertitur viam qua celerius sese expediat martyrum conversatione. Etenim jam non poterat resistere, ne par quidem viribus cum eis esse valens. Ideo ferrariam artem aliunde assumens in auxilium, ut in eos exsequeretur quod ipsi in Marcum sacre non potuerant,

Α οὐ μακροῖς, ἐτοιμῶς ἔχειν θνήσκειν ὑπὲρ τοῦ Θεοῦ, ἐν ᾧ Μάρκος κηρύσσει, καὶ μὴ ἂν ἐθέλειν τοῦ λοιποῦ μηδὲ ζῆν, εἰ συγχρᾶσθαι κινδυνεύουσιν ἀθέοις, μᾶλλον δὲ συγγραίνεσθαι.

κη'. Καὶ τοῖνον κρατηθέντες αὐτίκα ἡμεῖς κολάσεις ἐκ κολάσεων κολουίσεις, οὐ μόνον ὁποῖα; ὁ Μάγνος ἐνεθισθεὶς προχειρίζετο αὐτάς, καὶ ἐπὶ τοῦτοις τοῖς ἀθληταῖς οὐδὲν τῶν ἄλλοτε φθασάντων Ἐλαττον, ἀλλὰ καὶ ἐτέρας καινοτέρας, ὁπίστας ὁ φαυλοδιδάσκαλος θαίμων ὀπηγόρευεν. Εἰώθασι γὰρ ὡς τὰ πολλὰ ἐν τοῖς τοιοῦτοις φιλοτιμιεῖσθαι οἱ τυράννοι, καὶ προσεξυρισκιν ἀεὶ τὰ ἐκπλήττοντα τοῖς παραπίπτοντας, καὶ οὕτω προσαύξιν τὸ ἐν αὐτοῖς φρικαλέον, πραγματεῖωδῃ ποιούμενοι τὴν ἀγριότητα, καὶ τοῦ κατ' ἀνθρώπων ἡμέρου τὸ θηριώδες ἀλλαττόμενοι. Ἐπεὶ δὲ τὰ μὲν κολαστήρια παρ' οὐδὲν ἦσαν τοῖς ἀθληταῖς, λόγος δὲ ἅπας ἀπρακτὸς ἦν ἐν αὐτοῖς, ὅτε πρὸς ἀπειλήν καὶ ὁ ἐπὶ παραινέσει, εὐτραπελεύεται ὁ χαϊρέκακος οὐ πάντη ἀπροσφυῇ τοῖς μάρτυσι κόλασιν.

κθ'. Βουλευέται γὰρ, τοὺς διὰ ἐργασίας βασιλοῦ ζῶντας, τῆς ἐν πυρὶ, τρεῖς Καλυτηνοῦς, διὰ πυρὸς ἀγαγεῖν, καὶ τῆς τοῦ σιδήρου ἐργασίας ἐκείνης, ἣν πῦρ οὐ κατεργάσατο, κατακαίξαι διὰ τινος ὁμοίας διαχωνούσεως. Ἰνα ὑπὲρ ἕξιων, τοῦτ' ἀπαλλαγείν τοῦ ζῆν. Καὶ τῆρας μόλιδον ἀρκούντα, καὶ χώνην ἐνθεὶς ἐκάστῳ τῶν μαρτύρων ἐπὶ τὸ στόμα, καθὰ καὶ ἀγγελοῖς ὑγροῦ τινος δεκτικοῖς, ζέοντα ἐκείνον ἐνέχεε κατὰ τῶν τριῶν, εἰ πως ἐμπρησθέντας οὕτω τὰ ἐντὸς αὐθωρὸν ἀπορρήξωσι τὴν ζωὴν.

λ'. Εὐτυχῆθη δὲ ἄρα οὐδὲ ἡ τοιαυτὴ τῷ Μάρκῳ ἐπίνοια πρὸς ἐντελεῆ ἐνέργειαν, ἀλλ' ἐξέβαινεν ὡσεὶ ἀπρακτος παιδί. Ἦν γὰρ ὁ τοιοῦτος μόλιδος ἀδαθῆς ἐκείνοισι, καθὰ καὶ τῷ ψαλμῶν Προφήτῃ ὁ παραβολικὸς κηρὸς, ὁ τηκόμενος ἐν μέσῳ τῆς κοιλίας αὐτοῦ. Εἶχον δὲ ἂν αὐτὸν οἱ μάρτυρες καὶ οἶον τινὰ ὕδατα παρήγορα, εἰσαλθόντα ἕως ψυχῆς αὐτῶν. Ψάλλοι δὲ ἂν τις, καὶ ὅτι ὡσεὶ ὕδωρ εἰσηλθὲν εἰς τὰ ἔγκατα αὐτῶν μὴ που δὲ ἀσφαλῶς ἂν εἶποι, καὶ ὅτι προσεκηύξησεν ὁ πυρὸς ἐκείνος μόλιδος τὴν ἐν αὐτοῖς καρδιακὴν ζέσιν, καὶ ζῆλον αὐτοῖς ἐνέκαυσε κατὰ τὸν τοῦ οἴκου τοῦ Θεοῦ, δὲ ἀγίου παλαιτάτου καρδίαν κατέφαγε. Προσθετόν δὲ καὶ, ὡς ἀναφυῆ τῇ ἐκ Θεοῦ μόλιδος ἐκείνο; παραβολῇ καταδύεται ἐν ὕδατι σφοδρῶ, οὐκ ἂν ψυχρὸς αὐτὸς εἰς σῶμα ὁμοιον.

λα'. Τίνες ἂν ἦσαν ἐν τοῖς τοιοῦτοις οἱ ἀδελφοὶ οὗτοι ἀθηταί, οἱ τὸν Θεὸν διψῶντας, τὸν τοιοῦτον ὕγρον ὑπὲρ ἐκείνου μόλιδον ἐξέπιον, ζέοντες πνεύματι; Ἄρα οὐκ ἂν ἐπολυπλασίασαν τὸ τῆς ψυχῆς θερμὸν ὑπὲρ τοῦ Θεοῦ; οὐκ ἂν ἐξεπυρώθησαν ὑπὲρ τῆς πίστεως; οὐκ ἂν εἶπον τῷ τυράννῳ μυρία ὅσα εἰς ἐλεγχον καὶ κατάγελον, Οὐκοῦν ἐπιμένων ἐκείνος τῇ αὐτῇ ἐνστάσει, καὶ κατὰ τῶν μαρτύρων λυσῶν καὶ θεομαχῶν, ἐτέραν τρέπτει, δι' ἧς τάχιον ἑαυτὸν ἀπαλλάξει τῆς τῶν μαρτύρων ὀμιλίας. Οὐ γὰρ ἔφερον ἐτι ἀντιπράττειν, οἷα μηδὲ ἰσοκαλῆς αὐτοῖς εἶναι ἰσχύων. Καὶ δὴ τὴν χαλκευτικὴν τέχνην ἐτέρωθεν προσλαβόμενος, εἰς ἐκκο-

ριαν, ὡς ἂν ἐξανύσῃ, κατ' αὐτῶν, ὅπερ αὐτοὶ κατὰ τοῦ Μάρκου δράσαι οὐκ ἔσχον, ἤλουε τε ἀδρούς ἐπιτάττει, δι' ὧν καθυλοῦνται ἀνασκαλοπιζόμενοι τινες, καὶ πέτραν παρατηρεῖται οἶαν στέζει προσταγασμένους ἀνθρώπους.

ββ. Καὶ ἦν μὲν τῷ Θεῷ δυνατὸν, μήτε τοὺς ἦλους παγιωθῆναι εἰς στερίμιον, ἀλλὰ παθεῖν ἀνάσσειν, ὅποιαν ὁ σιδηρός, ὁ κατὰ τῶν δεσμῶν τοῦ Μάρκου μαλαττόμενος, καὶ τὴν πέτραν δὲ στερεωθῆναι εἰς ἀνύπεικτον, καὶ λαξευτικαῖς κληγαῖς ἀνένδοτον καὶ διατρήσει, καθ' ὧν οἱ ἤλοι παρεισδύονται. Οἰκτερίζεις δὲ τοὺς πολυπαθεῖς μάρτυρας, καὶ μεταναστεῦσαι τῆς ἀνθρωπίνης ζωῆς ἀποφηνάμενος (ἀρκούντως γὰρ ἐγυμνάσθησαν, ὡς ἐκαίνοσ ἱερνεν, ὅν οὐκ ἔστιν ἐκλογίσασθαι), τῷ σιδηρῷ τε ἱήκεν ἤλουε καταρτιῶν, καὶ τὴν πέτραν ἀφήκε παθεῖν συνήθη διατρήσιν. Καὶ ὡς αὐτὸ ἐγένετο, ἀπαγορεύονται ἔξῃ ἐν γῆ πρὸς τοῦ Μάρκου οἱ μάρτυρες· καὶ ταχὺ ἀρθέντες προσπηγνυνται τῇ πέτρῃ, ὅσα καὶ ξύλω σταυρώσεως· καὶ οὕτω τῇ μὲν προσηλώσει μιμούνται πως τὸν δι' ἡμᾶς ἐθελοσυκίως προσηλωθέντα σωτήρα Χριστὸν, τῇ δὲ πέτρῃ τῆς μελιώσθαι τῇ πίστει τῇ εἰς τὸν Κύριον.

γγ. Ὁ δὲ ἀλείφας Μάρκος περιῆν μὲν καὶ εἰσεῖ· οὐ γὰρ ἦγε σχολῆν ὁ Μάγνος ἐπισκέψασθαι καὶ αὐτὸν, ἀλλὰ τὸν νοῦν ὅλον εἶχε πρὸς ταῖς αὐτοῦ προστοραῖς, τοῖς Καλυτηνοῖς, οὓς αὐτὸς προσήγαγε τῷ Θεῷ, οἷς δι' αὐτοῦ ἐκαίνοσ ἐγνώρισαν, ἀναδάντας εἰς τὸς γνώσεως ὅσα καὶ διὰ τινος κλίμακος, τῆς ἐκ' αὐτῷ ἐννοίας, ὅτε σιδηρός αὐτοὺς ἐμυσταγωγῆσαι, καινότερον μαλαττόμενος. Καὶ ἐγρήν οὕτω γενέσθαι δυοῖν ἕνεκεν· ἵνα καὶ ὄγκιος γέρον ἀπέβη θαρβῶν εἰς Θεὸν, ἐπεὶ καὶ τοιοῦτος τελευτῶν αὐτῷ κατήρτισε μάρτυρας, καὶ αὐτοὶ δὲ μὴ ἐπακνοῖεν ἐκνου λόγῳ, τὴν τοῦ Μάρκου μαμαθῆκτες μετανάστασιν καὶ πρὸς Θεὸν ἀνάδασιν.

δδ. Ὁ δὲ Μάγνος, ὡς οἶα μὴ ἀρκέσαν εἰς κάκωσιν τοῖς Καλυτηνοῖς τὸ, ὡς ἐβρέθη, προσηλωθῆναι (ἴσως γὰρ καὶ μετάμελος εἶχεν αὐτὸν, εἰ μὴ κατέχωσεν αὐτοὺς, ἀλλ' οὕτως εἰς πρόσωπον ἐξήρεν, ὡς καὶ περιβλέπεσθαι τοῖς θεοσεβέειν· ἐξ οὗ συνδέσθαι, ἐκείνοσ μὲν θαυμάζεσθαι, τὸν δὲ τύραννον καταπραυγάζεσθαι), ἤθελε μὲν τάχα κατὰ τινα λυσητήρα κύνα τῶν σαρκῶν αὐτοῖς ἐμφαγεῖν. Ὅτι δὲ οὐκ ἦν αὐτῷ γενέσθαι, τὸ παμφάγον προκαλεῖται κύρ κατὰ τῶν μαρτύρων, φθόνῳ τοῦ λαίψανα περιλειφθαι αὐτῶν, ἐξ ὧν ἀγιάζοντο ἂν οἱ θεοφιλεῖς· καὶ οὕτω τελειοί, ἔργον αὐτοὺς πυρὸς θίμενος, ἐφ' οἷς ἐργαζόμενοι διὰ πυρὸς τὰ τοῦ Μάρκου ἴεσμα, μάγλαν τοσαύτην ὑπανήψαν αὐτῷ. Καὶ οὕτω μὲν τοῖς Καλυτηνοῖς ἀδελφοῖς ἐπὶ τὸ αὐτὸ συνηγμένους, ὡσπερ φύσει, οὕτω καὶ πίστει τῇ ὕντως, Σεπτεμβρίου μηνός.

δε. Ἀποκλήσας δὲ τὸν ἐκ' αὐτοῖς θυμὸν ὁ Μάγνος, εἶτα κατὰ σπουδὴν προμηθείας, τοῦ μὴ καὶ ἑτέρους ὁμοίως ἀνδρῖσασθαι ὅπερ τοῦ Θεοῦ, ἀπέλυσε φρονεῖδων καὶ τὸν Μάρκον, οἷς μὲν ἄλλως ἐκόλαζεν ἐκαίνοσ καὶ δριμύως καὶ ἐνδελγῶς, οὐκ ἀναπαύσας. Καὶ γὰρ καὶ κληγαῖς ἀμυθήτοις αὐτῶν

A clavos grandes imperat qualibus palo affiguntur aliqui, et petram speculatur capacem confingendorum hominum.

32. Facile quidem Deus efficere poterat ut clavi non solide pangerentur, sed avellerentur sicut solutum erat ferrum compedibus Marci destinatum, vel ut petra indurescens non cederet lapicidæ ictibus, sed foramina retunderet per quæ clavis penetrandum erat. Verum, misertus jam multa perpeccos martyres, eisque concedens ut ex humana vita migrarent (nam satis pugnaverant, ut ipse judicabat, a quo ratio exigi non potest), permisit clavos ferro fabricari, et petram posse juxta morem perforari. Quod ut factum est, Magnus martyribus renuit amplius in terra vivere; et illicco elevati affiguntur petræ, tanquam ligno crucis; et ita clavis perfossi aliquatenus imitantur crucifixum sponte pro nobis Salvatorem Christum, petræ vero affixi, ostendunt se firmiter esse in fide Domini stabilitos.

αὐτῶν προστραίσεως παραδηλοῦσι, στεβρῶς τεθα-

33. Interea hortator eorum Marcus adhuc supererat; non enim moram habuerat Magnus eum visitandi, sed totam mentem adverterat ad ejus holocaustomata Calytenos: qui nempe ab illo oblati sunt Deo, et hunc per ipsum cognoverunt, ascendentes quasi per scalam ad fastigium scientiæ et cognitionis ejus, quando eos edocuit ferrum extraordinarie solutum. Et oportebat sic fieri propter duo: scilicet ut sanctus senex abiret confidenter ad Deum, postquam tales moriens ei præmiserat martyres, utque ipsi non torpore defleerent, audita Marci migratione et ad Deum ascensione.

34. Porro Magnus, perinde ac si non satis esset ad Calytenorum supplicium eos, ut dictum est, conflixisse (forsan enim eum pœnitabat quod non abscondisset illos, sed in spectaculum ostendisset, ita ut a piis cernerentur, unde sequebatur in eos quidem admiratio, in tyrannum autem vociferatio), volebat rabidi instar canis cito carnes eorum vorare. Quod cum ipse non posset, edacem omnium ignem advocat contra martyres, ægre serens quod supercessent illorum reliquias quibus sanctificarentur Dei amantes. Et sic eos conficit in prædam igni traditos, quia, dum igne caderent Marci compedes, tantum ipsi succenderant prodigium. Ita igitur Calytenos fratres in unum ut natura, sic et vera fide conjunctos assumpsit Deus, vigesima octava die mensis Septembris. προσελάβετο ὁ Θεός, ὀγδόην ἐπὶ ταῖς εἰκοσι ἄγοντος

35. Expleta in eos ira, Magnus, deinde sedulo præcavens ne alli pariter pro Deo viriliter decertarent, solvit a curis Marcum, haud tamen a tormentis cessans quibus eum antea jugiter crudeliterque cruciaverat. Nam ipsum innumeris contudit plagis, transfodit verubus, doctricem linguam jussit

absceidi, ad petram cum etiam defecit, continua **A** ἔστιγε, καὶ ὀβελίσκοις διάπειρε, καὶ τὴν διβάσκαλον
sævissimarum pœnarum serie prosequens scientem
fortiter pati tormenta cæteris intolerabilia. Cum
tandem gladio caput ejus sustulit, tunc liberato
finem patlendi attulit.

36. Sic illi, Marcus videlicet ac Calyteni,
verenda sanctaque fraternitate conjuncti, a terra ad
Deum transmigraverunt Claudiopoli. Ruliqua au-
tem Marci familia, charissimus ei grex Nicœ, Neon
et Heliodorus, quorum carnes timore Dei secum
confexit Marcus clavis fixus, necnon virgines et
pueri, de quibus retro sermonem fecimus, haud
ita multo post impugnaverunt Phrygium Philome-
læ cultum, et omnes incolas obstupescerunt, et
pro Christo passi, a Deo ibidem collecti sunt ubi
Marcus et Calyteni. Item et discipuli, quos Magni
venatores simul cum Marco ab initio ceperunt,
ut supra memoravimus, et lictores hac vita solve-
runt varia, ut historia fert, dispersos in loca ubi
viam amiserunt, nunc sunt coadunati in æterna
et sempiterna Trinitate, in uno et solo Deo et sic
conviventes et congaudentes et confabulantes de
nostra salute: quam utinam consequamur, mise-
rante Deo, cui gloria in sæcula sæculorum. Amen.
συγαλλροντας καὶ ὑπὲρ ἡμῶν ἐντυγχάνοντας: τὰ
τοῦ Θεοῦ, ᾧ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰῶνων.

*Ejusdem Eustathii Thessalonicensis de iisdem san-
ctis Sequentia, quæ vespere ac mane canitur, ex
quo ea quam beatissimus Chumms composuerat,
post urbis expugnationem jam non reperta est.*

Strophe super hoc: *Spes mundi.*

1. Divæ Trinitatis famuli, ter beatum genus, in
unum arce conjuncti fertitudine, fide ac fortissi-
mo naturæ vinculo, coadunemini etiam ad nostram
subsidiū, nos generosè liberantes ab omnimodis
tentationibus quotquot fert vita.

Responsorium super hoc: *Completa erga nos œco-
nomia.*

2. Qui res nostras quam optime gubernat crea-
trice et omnipotente sapientia, terrenis purgato
maculis, cœlesti nos induit lumine, solis instar
radiantes. Et ecce diem nobis largitur serenam,
qua fugatur obscuritas.

Carmen tertium, super hoc: *Spiritalē adamantā.*

3. Venerandos veritatis martyres cantibus fide-
lis celebremus, Alexandrum, Alpheum et Zosi-
am, quos pro Christo dimicantes mirati sunt
angeli, prædicaverunt homines, et Deus in altissi-
mis coronavit, omnia terrena aspernatos. Nam
cœlestia tantum persequabantur, ideoque toto
animæ appetitu ac desiderio aspirabant ad Chri-
stum Deum, salvatorem animarum nostrarum.

4. Fortitudinem, Domine, honoramus trium ju-

γλώτταν ἐκτομῇ ἰδικαίωσε, καὶ κατὰ τινος πέτρας
καὶ αὐτὸν ἤλοις ἐστερέωσε, κατὰ συνεχῆ διαδοχὴν
δριμυτάτας παραπέμπων κολάσσει τὸν εἰδὸτα
φέρειν ἐγκρατῶς τὰ τοῖς ἄλλοις ἀφόρητα. Ὅτε
μέντοι ξίφει τὴν αὐτοῦ κεφαλὴν ἀπήραξε, τότε καὶ
τοῦ πάσχειν ἀπήλλαξεν ἀναπαυσάμενον.

λς'. Καὶ οὗτοι μὲν, ὁ Μάρκος δηλαδὴ καὶ οἱ
Καλυτηνοὶ, τιμῆ καὶ ἀγίας φατρίας γῆθεν εἰς Θεὸν
ἐν Κλαυδιουπόλει μετετάχθησαν. Τὸ δὲ λοιπὸν τῆς
κατὰ τὸν Μάρκον φυλῆς, ἡ ἐκεῖνον φιλετάτη ἀγάπη,
ὁ Νίκων, ὁ Νέων καὶ ὁ Ἡλιόδωρος, ὡν τὰς σάρκας
ἐκ τοῦ κατὰ Θεὸν φόβου προσήλωσεν ὁ Μάρκος
καθηλωθεὶς, εἰ γε μὴν καὶ αἱ παρθέναι, καὶ τὰ
νήπια, ὡν ἀνὸς ὁ λόγος μνησθὲν ἐθετο, τῶν μετ'
οὐ παλὺ χρόνου παρὰ τοῦ τῷ Φρύγιον Φιλομήλιον
ἠθληκτῶν καὶ ἐκπληξάντων τοὺς ἐκεῖ, ἐφ' οἷς ὑπὲρ
Χριστοῦ ἔπαθον, συναλεχθῆσαν ὑπὸ Θεοῦ, ἐνθα καὶ
ὁ Μάρκος καὶ οἱ Καλυτηνοὶ ἄρως δὲ τούτοις καὶ οἱ
μαθηταί, οὗς οἱ μὲν τοῦ Μάρκου τῷ Μάρκῳ τὴν
ἀρχὴν συνεθηράσαντο, καθὰ ἐν ταῖς ἀνιότερον διὰ
μνήμης ἦλθον, δῆμιαι δὲ τοῦ καθ' ἡμᾶς βίου παρέ-
λυσαν, τόποις μὲν διεστηκῶτας, ὡς ἡ συγγραφή
λέγει, διαφόροις, ἐν οἷς τὸν βίον κατέλυσαν, παρ-
στῶτας δὲ εἰς ἓν τῇ προαιωνίῳ καὶ ἀειζῶνι Τριάδι,
τῷ ἐνὶ καὶ μόνῳ Θεῷ, καὶ οὕτω συνόντας καὶ
εἰς σωτηρίαν ἧς καὶ τύχοιμεν, ἐλεηθέντες ὑπὸ
Ἀμῆν.

Τοῦ αὐτοῦ Εὐσταθίου Θεσσαλονίκης εἰς τοὺς
αὐτοὺς Καλυτηνοὺς ἀγίους ἀκολουθία ἐσπε-
ρινῆ καὶ ὄρθρινῆ, δεῖ ἡ τοῦ μακαριωτάτου
Χούμνου παραπείσοσα μετὰ τῆς ἄλωσιν οὗχ
ἐδρίσκειτο.

Κα ἡχος π̄ Ψ H · Ἐλπίς τοῦ κόσμου.

α'. Τριάδος θείας λακρυαταί, τριμακάριον γένος,
εἰς ἓν κραθέντες ἀκριβῶς εὐψυχία καὶ πίστει καὶ
φύσει· γνησιωτάτω δεσμῷ, ἐνώθητε καὶ εἰς βοή-
θειαν ἡμῶν, ρυόμενοι θερμῶς ἡμᾶς παντοίων πει-
ρασμῶν, ὅσους ὁ βίος φέρει.

Κοντάκιον H · Τὴν ὑπὲρ ἡμῶν πληρώσας οἰκο-
νομίαν.

β'. Ὅ τὰ καθ' ἡμᾶς ὡς ἀριστα διεξάγων δη-
μιουργικῆ σοφία παντοδυνάμῳ, ἐκ τῶν κάτω κηλί-
δων ἐξάρας ἡμᾶς, φωσφοραῖς ἐγκατέστησεν οὐρ-
νναῖς παμμακάριστος, ἠλιῶδες ἀπαστρέπτοντας. Καὶ
τοῦ, ἀποδισκεύεται λαμπρὰν αἰθρίαν ἡμῶν, λυτικῆ
σσοτασμοῦ.

Στιχηρὸς ἡχος γ̄ H · Τὸν νοσρὸν ἀδάμαντα.

γ'. Τοὺς σεβασμίους μάρτυρας τῆς ἀληθείας οἱ
πιστοὶ μελωδικῶς ἀνυμνήσωμεν, Ἀλέξανδρον, Ἀλ-
φειδὸν καὶ τὸν Ζώσιμον, οὗς ὑπὲρ Χριστοῦ ἀθλη-
σαντας· ἐθαύμασαν ἄγγελοι, καὶ εὐφῆμησαν ἄνθρω-
ποι, καὶ Θεὸς ἐν ὑψίτοις κατέτεψε, πᾶσι τοῖς
κάτω προσπτύσσοντας. Ἐστοίχουν γὰρ τοῖς ἄνω καὶ
μόνοις· δὸδ καὶ πᾶσαν ἐφεσιν τῆς ψυχῆς ἀπησχόλιον
πρὸς τὸν ποθεύμενον Χριστὸν τὸν Θεὸν, τὸν σωτήρα
τῶν ψυχῶν ἡμῶν.

δ'. Τὴν καρτερίαν, Δέσποτα, τῶν ἀθλησάντων

ἵπρ σου τριῶν δικαίων γεραίρομεν, μνημόνευμα Ἀ
 ἰγκυμίοις ἐνώσαντες, ὡν τὴν ἀνδρικὴν στερόβητα
 οὐ φόβος ἐμάλαξεν, οὐδὲ πείρα κολάσεως, οὐδὲ
 πείρα τοῦ Μάγνου κακόνοια, θνήσκειν αὐτοὺς ἀνα-
 γκάουσα. Δυνάμει γάρ ἠδριζόντο θεῖα, διὰ θανά-
 του τρέχοντες εἰς ζωὴν, προκειμένην τοῖς ἀγαπῶσι
 σι, τὴν μόνον Θεὸν καὶ σωτῆρα τῶν ψυχῶν ἡμῶν.

ε'. Καθηλωθέντες μάρτυρες οἱ τρεῖς ἐν λίθοις,
 φαλμικὸν μέλι ἐκ πέτρας θηλάζετε, γλυκύτητα
 τὴν θεοῦ καρπούμενοι. Πῦρ δὲ τὸ συμφλέξαν
 σείζαντες, οὐράνιοι ἤρθητε ὡς πυρίνου ἐφ' ἄρμα-
 τας, Ἥλιου τὴν πορείαν μαρούμενοι· πᾶσα δὲ βλάβη
 κτώσεως τρυφᾶς ὑμῖν τὰς θαλάσας ἐδέδωκε. Τοιοῦτοις
 γὰρ ἀμείβεται ὁ σωτὴρ τοὺς ἀσπυχάριν πάσχοντας,
 τοῦ μόνου Θεοῦ καὶ σωτῆρος· τῶν ψυχῶν ἡμῶν.

λ

Ἔτερος στιχηρὸς ἦχος π β Π Π Ϛ Π · Τριήμερος
 ἀπέστειλε, Χριστέ.

ς'. Ἀνήμαρος ὑμᾶς δικαστὴς πιστεύσαντας εἰς
 Κύριον ὑποβάλλει βαρυτάτοις αἰκιμοῖς, χαλάσει δὲ
 τὸν τόνον ὑμῖν ἄνωσ ὡς ἴσχε, συνειραγμένοις πρὸς
 τὰ κρείττονα. Τὸ στόμα γέμειν ὑμῶν Θεοῦ αἰσθό-
 μως ὁ τύραννος, τοῖς χαλμαῖσι χώνην θεῖς περὶ
 ἀσθ, μδέδδον μὲν ἄγγειο πυρὶ σφοδρῶ τακίνα,
 τοὺς ἔμους παῦσαι δὲ ὡς ἴσχεσαν.

ζ. Ὀφείλει μὲν εἰς βίον τὸ πρὸς τοὺς μάρτυρας
 Χριστοῦ ἀδελφοὺς, χρησιμεῖον εἰς ζωὴν καὶ τὴν
 φθαρτὴν· ἐν δὲ τῷ μαρτυρίῳ χρηστότατον ἀρίθμη-
 μεταδίδασαν εἰς τὰ ἀφάρτα. Εὐήμερος αἰθρία
 ὑμᾶ· ἐκείσε περιέλαμψεν, ὡς φυγόντας σκότος
 ἀλάνης ἀπεγγέ· Φωτίσατε γοῦν πάντες ἡμᾶς, ὡ
 ἀλλοφῆροι, καὶ ζέφον λύπης ἀπελάσατε.

λ

Κύ ἦχος π δ ὦδη α Ϛ Π · Ὑγρὰν διοδεύσας
 ὡσεὶ ξηρὰν.

η'. Ἰδοὺ δὴ, τί κάλλιον ἢ τερπνόν, ἀλλ' ἢ κατοικί-
 κίειν ἀδελφοὺς ἐπιτοαυτό· ὡς τοὺς μεγαλάθλους ὁ
 παντάκξ καὶ ἀδελφοὺς ἐν Ἐδέμ συγκατάψικισεν.
 Γεννήσεως μὲν ἐστὶ φυσικῆς τὸ κατ' ἀδελφότητα
 γνήσιον καὶ συμφυές· οἱ δὲ καὶ ἀθλήσει ἠνωμένοι
 ὑπερφυές τὸ καλὸν ἐκλήρωσαντο. Ὁ εἰς τῆς Τριά-
 δος παμβασιλεὺς εὐρῶν τὴν τριάδα τὴν γενναίαν
 πῶν ἀθλητῶν, Ἀλφειοῦ, Ζωσίμου, Ἀλεξάνδρου,
 στρατολογήσας αὐτοὺς ὕκειώσατο. Ὑγρὰν διοδεύων
 βιωτικῶς τῆς πολυκυμάντου πολιτείας διαγωγὴν,
 μὴ ταῖς τρικυμιαῖς βυθισθεῖν, θεοκυῆτερ καὶ σω-
 τηρία δέσποινα.

Ἰὸδη γ Ὀυρανίους ἀψίδος.

θ'. Ἐπὶ πέτρας ἀρόρητου οἱ σερποὶ μάρτυρες
 θεμελωθέντες, τῇ πίστει τῇ εἰς τὸν Κύριον πόνων
 ὑπάγον ποιητῆ, καθηλωθέντες ἐν πέτρᾳ, καὶ ἡμᾶς
 νῦν παύουσι τῶν ἀλγημάτων ἡμῶν. Ὀφειλέται
 χαρίτων οἱ τοῦ Θεοῦ μάρτυρες, Μάρκη τῷ ἁγίῳ
 πόλιμα ἀπετελέσθησαν, ὅπερ εἰς βλάβην δευτῆν
 δεσμὰ συγκόπτειν ταχθέντες, εἰς Θεοῦ ἀγάπην
 αὐτοὶ ἐδέθησαν.

ι'. Ἡ μὲν βία τοῦ Μάγνου φρενοβλαβῶς ἤθελε
 Μάρκον τὸν θαυμάσιον κλεῖσαι σιδήρῳ δέσαντος,
 ὡ φλογουμένου σφοδρῶ· τῶν ἀδελφῶν τῇ τριάδι, ὁ

storum qui pro te pugnauerunt, in præcipiis nostris
 memoriam eorum conjungentes quorum virilem
 constantiam nec timor emollit, nec tormentorum
 probatio, nec omnis Magni malitia, eos mori co-
 gens. Divina enim vigeant virtute, per mortem
 currentes ad vitam, quæ manet timentes te, solum
 Deum et salvatorem animarum nostrarum.

5. Qui tres clavis ad saxum affixi estis, marty-
 res, Davidicum mel de petra vulgetis, divinam
 gustantes dulcedinem. Ignem perpassi ardentem,
 in eorum sublati estis quasi eorum igneo, Elia
 transitum imitantes, et omnis tormentorum pres-
 sura divinas vobis delicias dedit. Sic enim remu-
 nerat Servator patientes pro se, solo Deo et
 salvatore animarum nostrarum.

B

Alterum carmen super hoc: Tertia die surrexisti,
 Christe.

6. Immitis vos judex erodentes in Christum gra-
 vissimis subleat cruciatibus, constantiam vero
 mollire vestram nequit, virtutis athletam. Os
 fabrorum hymnis Dei plenum videns tyrannus, fu-
 suram in illud injicit plumbumque infundit igne
 ardenti liquefactum, hymnos vero finire non potest.

7. Proderat quidem ignis ad victam fratibus
 Christi martyribus, adjuvans vitam hanc corrupti-
 bitem; in martyrio autem multo utilior repertas
 est, traducens ad vitam incorruptibilem. Dulcis
 illis splendor vobis affulsit, ut elapsis ex atra
 erroris caligine. Illuminata igitur nos, o triumphato-
 res, et morboris tenebras fugate.

.. Cantus primus, super hoc: Mare trans-
 gressus sicut aridam.

8. Ecce, quid pulchrius et jucundius quam habi-
 tare fratres in unum? Insignes enim athletas et
 fratres rex maximus in Edem collocavit. Naturalis
 quidem cooritur ex fraternitate germanitas et con-
 cordia; qui vero etiam agone sunt conjuncti, su-
 pernaturale bonum sortiti sunt. Unus in Triade
 Altissimus, generosam nactus athletarum triadem,
 Alpheum, Zosimum et Alexandrum, eos sibi milites
 conscripsit. Mare hujus vitæ procellosum percur-
 rens, fac ne tempestatibus mergar, Deipara et
 salvatrix Domina!

Cantus tertius: Cælestis arcis.

9. In petra irrupta firmiter stabiliti martyres fide
 in Deum, laborum penam subierunt, clavis ad sa-
 xum defixi; nunc autem eximant nos a doloribus
 nostris. Gratias debent hi Dei martyres sancto
 Marco, cujus grex effecti sunt, quando, ad dirum
 ejus supplicium vincula excudere jussi, Dei amore
 ipsi devincti sunt.

10. Violenta Magni insaniam volebat mirabilem
 Marcum compodire ferro catenas: quo vehementer
 incandescente, fraternam triadem Deus ad pugnam

inflamavit. Cœleste divæ arcis limen haud relinquens, repertam te Dominus inhabitavit, et caro ipse factus e terra vos sustulit. Gloria tibi, Virgo immaculata, per quam relevati sumus.

Cantus quartus : *Audivi, Domine.*

11. Clavis perforati, martyres tyranno clavos cuditis tribulationum; petrae affixi, in saxum stupore induratis cor ferreum et impenetrabile. Æreas conjicitis sagittas, quibus sodiuntur inimici Dei, et prosternuntur ruina irreparabili. Si ferrum velut aqua malleis subterfluxit, vos saltem fide in Deum solide compacti estis. Audii, vir sanctissime, vel potius expertus sum tua miracula; novi tuam potentiam, et præcor ut virtute tua protegar.

Cantus quintus : *Nos illumina.*

12. Multum gregem custodiebas, Marce sancte; quæ autem Deo, quasi tua manu, mactata est triplex hostia, totum gregem supergressa est. Hoc tuis effectum est precibus, beatissime Marce, ut fratres catenarum tuarum fabri in vasa Dei sanctissima fabricarent. Manus vestrae torpuerunt, o beati, malleis percutiendo Marci vincula; vox autem divins cœlitus animum vobis erexit. Illumina nos noctu, solis mater purissima, et dissipata omni dirarum calligine tribulationum, nobis serenum retribue.

Cantus sextus : *Et Ecclesiam.*

13. Qui olim piscatores piscium fecit piscatores hominum, hic vos, athleteæ Domini, a fabricando catenas diligentibus se, traduxit ad cudendum tela adversus inimicos suos. Heu! fabrum expertus est Paulus nequissimum et anathemate dignum; bonus vero monticola Marcus tres fabros fratres subegit, quos contra se procudentes ad Deum adduxit. Reddidit tyranno beatissima trias datam mercedem compedum Marci; sed Deus meliorem tibi reservavit, deditque in præmium regni cœlestis possessionem. Preces fundimus, o sanctissime, et oramus te salutem; cum foveis circumclaudamur ab auctore mali nostram in perniciem suffossis, nobis succurre, qui cuncta vales ad perfectam istius ruinam. γηρούμεθα λάκκοις, οὐς καθ' ἡμῶν ὁ ἀρχικακὸς τέλειαν ἀπόλειαν.

Cantus septimus : *Tres ex Judæa.*

14. Fervore spiritus accensi, o Salvator, tui athleteæ de fabrilis vita et flammarum camino ad te accesserunt, et receperunt refrigerium divitiasque et gloriam æternam. Tyranni quidem est tradere tormentis diligentes Deum; sed miraculum Deo dignum, sibi perfecte unire pro se patientes, e quorum sorte sunt tres nostri patroni. Ignea Belial contra nos tela nunc exstinguite, o trias par numero maximæ Trinitatis, et refrigerium irrorate nobis, qui fervidis Deum hymnis celebramus. Tres ex Judæa felices pueri in flammis immissi partum tuum,

Ἄθεός ἐπέρωσεν αὐτοὺς εἰς ἀθλήσιν. Οὐρανίας ἀψίδος οὐκ ἐκλιπῶν Κύριος θεῖον οὐρανὸν, εὐρηκῶς σε ἐν σοὶ ἐσκήνωσε, καὶ σὰρξ αὐτὸς γεγωνῶς γῆθεν ἡμᾶς ὑπέστηρε. Δόξα σοι, πανάμωμε, τῇ ἀνυψώσει ἡμῶν.

ᾠδὴ δ · *Εἰσακήκωσα, Κύριε.*

α'. Προσηλούμενοι μάρτυρες, ἦλους τῷ τυράννῳ πῆγγυτε θλίψεων · τῇ δὲ πέτρᾳ τῆς ἠλώσεως ἐκλιθοῦτε θάμβει τὸν ἀτέραμον χαλκοτύπον ἐν πνεύματι. Βέλη χαλκευσάμενοι ἐπαφίεστε, δι' ὧν βάλλονται ἐχθροὶ τοῦ Θεοῦ καὶ ρίπτονται πτώσιν τὴν ἀνέγερτον. Εἰ καὶ σιδηρὸς ἔρρεεν ὕδωρ τι καθάπερ σφυρηλατούμενος, ἀλλ' ὑμεῖς ἐστερεώθητε εὐπαγῶς τῇ πίστει τῇ εἰς Κύριον. Εἰσακήκωσα, πάναγνε, μᾶλλον δὲ πεπειράμαι τῶν θαυμάτων σου. Κατένοησα τὸ κράτος σου, καὶ ζητῶ φρουρεῖσθαι τῇ δυνάμει σου.

ᾠδὴ ε · *Φώτισον ἡμᾶς.*

ιβ'. Ποίμνης μὲν πολλῆς προεστάτεις, Μάρκε ἀγία · ἡ δὲ Θεῷ τυθείσα, ὡς διὰ σέ, τρίτη θυσία ὑπερῆρεν ἅπαν ποίμνιον. Ἔργον τοῦτο σῆς εὐχῆς, Μάρκε παμμακάριστε, τοὺς τῶν δεσμῶν σου χαλκευτάς· ἀδελφούς χαλκοουργηθῆναι εἰς σκευὴ Θεοῦ πανίσρα. Χεῖρες μὲν ὤμην, ὦ μακάριοι, ἐνήρκεσαν σφυρηλατοῦσαι τὰ τοῦ Μάρκου δεσμά · φωνὴ δὲ θεῖα ὕφθεεν αὐχεῖν ἐπέρρωσεν. Φώτιζε ἡμᾶς νυκτὸς, ἡλίου μήτερ ἀγῆ, καὶ πᾶσαν σκότῳσιν δεινῶν πειρασμῶν ἀπαγαγοῦσα, τὴν αἰθρίαν ἡμῖν βράβευε.

γ · *ᾠδὴ ς · Καὶ τὴν Ἐκκλησίαν.*

ιγ'. Ὁ πάλαι τοὺς ἀλίες τῶν ἐχθρῶν ἀλίες ἀποτέλεσας ἀνθρώπων, οὗτος ὑμᾶς, ἀθλοφόροι Κυρίου, ἐκ τοῦ χαλκεύειν δεσμά τοῖς ποθοῦσιν αὐτὸν μετήγαγε βελοποιεῖν κατὰ τῶν παλαμναίων ἐχθρῶν τοῦ Θεοῦ. Ἡ χαλκείως μὲν ἐπειράθη ὁ Παῦλος παγκρακίστου καὶ ἀξίου κατάρας · ὁ δὲ καλὸς ὄρεσίτροφος Μάρκος τρεῖς ἀδελφούς χαλκευτάς ὑπηγάγετο, χαλκεύοντας μὲν κατ' αὐτοῦ, δι' αὐτοῦ δὲ Θεῷ προσχωρήσαντας. Ἀντίεστροφον τῷ τυράννῳ τὴν δόσιν ἡ πανόλιθος τριάς, τὴν θεθεῖσαν ὑπὲρ μισθοῦ τῶν δεσμῶν τῶν τοῦ Μάρκου · ὁ δὲ Θεός ἐταμίευε κρείττονα, καὶ δέδωκεν εἰς δωρεάν οὐρανῶν βασιλείας ἀπόλαυσιν. Τὴν δέησιν ἐκχέομεν, πάναγνε, καὶ αἰτούμεθα ἐκ σοῦ σωτηρίαν, ὅτι πολλοὶς πυρῶρυξεν · οὐς βοήθησον ὡς παναθενής εἰς ἐκείνου

δ · *ᾠδὴ ζ · Οἱ ἐκ τῆς Ἰουδαίας.*

ιδ'. Τῇ τοῦ πνεύματος ζέσει πυρακτούμενοι, Σῶτερ, οἱ ἀθλοφόροι σου ἐκ χειρώννακτος βίου καὶ καύσεως καμίνων σοὶ προσέσχον, καὶ ἔλαβον ἀναψυχὴν καὶ πλοῦτον καὶ δόξαν αἰωνίαν. Τυραννίδος μὲν ἔργον, ἐκδιδόναι κολάσει τοὺς ἀγαπῶντας Θεόν· Θεοῦ δὲ αἰθις θαῦμα, οἰκειοῦσθαι παντοίως τοὺς αὐτοῦ χάριν πάσχοντας, ὧν τῆς μερίδος εἰσὶν οἱ τρεῖς ἡμῶν προστάται. Πυρακτούμενα βέλη καθ' ἡμῶν τοῦ Βελίαρ σβέσατε νῦν κραταιῶς οἱ τρεῖς, οἱ τῆς· μεγίστης ἰσάριθμοι Τριάδος, καὶ ἀνάψυξιν ἐνδρῶσιν δότε ἡμῖν, τοῖς θερμῶς Θεὸν ὑμνολογοῦσιν.

α ἰκ τῆς Ἰουδαίας τρεῖς μακάριοι παῖδες ἐμβε-
 διημένοι πυρὶ, τὸν τόκον σου παρθένον εἰκονίζοντες
 ἦσαν· πῦρ γὰρ ἄβλον ἔσταξας, οὐπερ καὶ βάτος
 ποτὲ τύπος ἦν τοῦ Μωσέως.

ᾠδὴ η̄ · Τὸν βασιλέα τῶν οὐρανῶν.

α'. Σεμνοποιῦνται οἱ Πισιδεῖ· ὡς πολῖτας τοὺς
 ἁγίους τούτους εὐτυχοῦντες· Κλαυδίου τε πόλις,
 ἴπου αὐτοῖς τὸ τέλος. Ὑψιμαθεῖς μὲν τοῦ ἀγαθοῦ
 γεγονότες, στερεῶς δὲ πίστει ἐνταχέντες, νῦν δοξο-
 λογοῦνται καλῶς οἱ ἀθλοφόροι. Ἐν τῇ χωνεῖξ τῶν
 πειρασμῶν πυρωθέντες, ὡς χρυσὸς εὐροϊζότατος
 ἔστι, στιλβετε, μαρτύρων καλλονὴ καὶ λαμπρότης.
 Τὸν βασιλέα τῶν οὐρανῶν, παλατιῶ, σῆ γαστρι,
 παρθένε, χωρηθέντα, εὐρομεν ἀπίσης αἰχμαλωσίας
 λύστην.

ᾠδὴ θ̄ · Κυρίως Θεοτόκον σέ.

α'. Οὐκ ἔστιν ἐν Κυρίῳ γένους λαμπρὸ τόπος.
 Ἐν εὐγενεῖα ψυχῆς οὖν φανέντες φαῖδροι οἱ ἀθλη-
 ται, ἀσωμάτων χοροῖς συνάττονται. Ὡ Μάρκε
 φρεινόμε, μέμνησο θερημάτων τῶν λογικῶν, οἱ τι-
 μῶμεν τὴν μνήμην τὴν σὴν· καὶ νῦν ποιμένας
 ἐνταῦθα, ἐκεῖ συνδόξασον. Ὡ τρεῖς Θεοῦ ὀπλίται,
 οὓς νῦν εὐφημοῦμεν, κατὰ δεινῶν καὶ ἀγρίων βαρ-
 δάρων ἔθνῶν ἀνθοπλισθέντες, ἐκ τούτων ἡμᾶς λυτρώ-
 σαθε. Κυρίως Θεοτόκος, μήτηρ ἀπειράνθρωπος, ἡ τῶν
 παρθένων σεμνότης, ἡ φύλαξ ἡμῶν, ἀγγελόμνητον
 κίλος, σὲ μεγαλύνομεν.

A Virgo, præfigurabant: gestasti enim ignem iumato-
 riale, cujus typus erat rubus Moysis.

Cantus octavus: Regem caelorum.

15. Gloriantur Pisidæ, eo quod sanctos illos sor-
 titi sint concives, et Claudiopolis, ubi vitam finie-
 runt. Sero bonum edocti, vehementi autem fide cor-
 roborati, nunc pulchris viciorum laudibus extolluntur.
 In liquatorio tentationum combusti, ut aurum recent-
 tius susum fulgetis, martyrum decus et splendor.
 Regem caelorum palatio ventris tui, Virgo, contem-
 tum, invenimus omnis captivitatis liberatorem.

Cantus nonus: Vere Deiparam te.

B 16. Non est in Domino clari ortus acceptio. Nobi-
 litate igitur animæ inclyti athletæ spirituum choris
 annumerantur. O Marce, montium pastor, memento
 spirituales alumnos, qui tuam colimus memoriam;
 et quos hic pavisti, illic conglorifica. O tres Dei
 milites quos nunc celebramus, qui contra terribilem
 feramque gentium barbariem pugnavisti, ab iatis
 nos liberate. O vere Deipara, Mater viri nescia, puri-
 tas virginum, nostra custos, ab angelo glorificata,
 te magnificamus.

ORATIO

DE SS. MARTYRIBUS ANANIA. AZARIA ET MISAELE IN FURNACEM CONJECTIS.

α'. . . . πῆ δὲ καίων, ὅτε δηλαδὴ φλογού- C
 ται, διεμέρισε τοῖς μὲν κακοῖς ἐκχυμαθεις εἰς
 διαβρον, οἷς ἐκείνος δι' αὐτῆς ἐνήργησεν, ἐπιδρα-
 μῶν τοῖς κύκλω Χαλδαίους· ψύξασα δὲ δροσερῶς τοὺς
 ἁγίους, οἷς πρὸς Θεοῦ ἀνεθείσα ἐφῆκε τῷ ἄερι ποιῆ-
 σαι τὸ ἑαυτοῦ, τὸ δὲ ἔστι ψυχρότητα ἐνεργῆσαι εἰς
 ἀνψυχὴν τῶν τοῦ Θεοῦ παιδῶν, οὐκέτι καιομένων,
 ἀλλὰ μόνον φωτιζομένων καὶ καταλαμπομένων τῇ
 φλογί, ὡς περ ἡσχολημένη κατὰ τῶν ἐχθρῶν τῶν
 τοῦ Θεοῦ, ἐξελάθετο φλόξ εἶναι τοῖς τοῦ Θεοῦ ἀνθρώ-
 ποις, ἡ καὶ ὡς ἐν αὐτῇ μὲν ὅλη γέγονε τοῦ τοῖς
 Χαλδαίους ἐπεισπεσεῖν τῷ δὲ ἄερι ἐφῆκεν ἀναψύχειν
 τοὺς τοῦ Θεοῦ γεροντόπαιδας. Μὴ γὰρ κατακρατη-
 τῶν, διόλου θερμῶν εἶναι τὸν καθ' ἡμᾶς ἄερα, μηδὲ
 στοιχητέον τῇ θόξῃ ταύτῃ ἀστεμφῶς, εἰ τι προσε-
 κτεῖν καὶ τῷ γεγραφότε τοῖς περὶ Προνοίας λόγους D
 ἀνθρὶ σοφῶ τε καὶ ἱερῶ.

β'. Εἰ δὲ δοκεῖ, ἀσυνάρτητον εἶναι τὸ τὴν αὐτὴν
 κάμνον φλέξει τε καὶ δροσίσαι, διὰ τὸ μὴ ὡσαύτως
 ἀμφὲ ἐνήργηκεναι, ἀλλὰ τὸ μὲν φλέγμα τῇ τοῦ πυ-
 ρόεντος ἐπιτάσει, τὸ δὲ δροσίμον οὐ τῇ αὐτῇ, ἀλλὰ
 ἐκθεθεῖ ἐτεροίῳ, τῇ κατὰ ἀνεσιν, ἐκτ' οὖν ὕφαι-
 τῃν θεῶθεν, καθ' ἣν ὡσεὶ καὶ μὴ παρὸν τὸ πῦρ ἔλο-

1. Fornacis Babylonis ignis erat aliquatenus
 urens, quando scilicet flammam dispersit exundans
 in malorum perniciem, earumque vim exercuit,
 invadens circumstantes Chaldaeos. Aliunde vero
 sanctos roris instar refrigerabat, et a Deo enervata
 sinebat eis vim aeris illabi, hoc est, refrigerium
 afflare Dei pueris, quos minime urebat flamma, sed
 illuminabat tantum et illustrabat: perinde ac si ad-
 versus Dei inimicos occupata, obvisceretur eo
 flammam esse erga homines Dei, vel tanquam si to-
 tam se dans irruendis Chaldaeis, aeri permitteret
 refrigerare seniles Dei pueros. Non enim tenendum
 est ambientem nos aera esse omnino calidam, nec
 immote standum huic opinioni, si qua attendatur
 ad auctorem librorum De Providentia, virum sapien-
 tem et sanctum.

2. Quod si absurdum videtur eidem camino sub-
 fuisse calorem simul et frigus, quia non itidem ambo
 agunt, sed calor ignitum dilatat, frigus vero effectum
 producit haud parem, sed absimilem remissioni seu
 relaxationi, per quam divinitus ignis ut absens
 habebatur; advertendum in sexcentis casibus item